
Protokoll

Regionstyrelsen

---

27 mars 2024

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 27 mars 2024, klockan 09.00–15.30
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S), § 70 - 82, 84 - 104 Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Helena Bogsjö (S), tjug ersättare, § 83, 103 Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M), § 70 - 102, 104 Mårten Silvé (M), tjug ersättare, § 103 Johan Malmros (C) Eva Ahlin (C) Fredrik Gradelius (C), tjug ersättare Johan Asplund (KD) Saga Carlgren (V) Micke Seid (MP), tjug ersättare Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Greger Eneqvist (S) Katrina Ansarfwe (S) Lena Broén (S) Mikael Blad (M), § 70 - 102, 104 Malin Åberg (C) Anna Eklund (L) Jörgen Benzler (V), § 70 - 74, 84 - 104 Cecilia Lange Rosén (SD)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Anna Evensen, stadssekreterare, RSF Caroline Gränefjord, koncerncontroller, RSF, § 70 - 73 Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 70 - 74, 103 Mikael Wollbo, redovisningschef, RSF, § 70 - 74 Anna Wejde, processledare, RSF, § 74 Malin Pettersson, lokalförordningsstrateg, RSF, § 74 Nanna Sörling, enhetschef, RSF, § 75 Patrick Söderström, inköpsstrateg, RSF, § 75 Charlotte Fahlen, ekonomichef, RSF, § 76 Lars-Göran Uddholm, räddningschef, SBF, § 77 Lena Larsen, avdelningschef, SBF, § 77, 103 Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 77

Jenny Iversjö, avdelningschef, SBF, § 78
Yvonne Skovshoved, beställarchef, HSF, § 79
Susanne Pettersson, avdelningschef, TKF, § 80
Therese Koorem, HR specialist, RSF, § 81
Felicia Klasson, planarkitekt, SBF, § 83
Sara Lindh, enhetschef, SBF, § 83
Maja-Malin Ekelöf, strateg, RSF, § 84, 88
Rikard von Zweigbergk, beredskapschef, RSF, § 85
Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 86, 87
Roland Engkvist, strateg, RSF, § 90 - 92
Patric Ramberg, teknisk direktör, TKF, § 102
Jimmy Söderström, ekonomichef, BUN, § 103
Markus Swahn, ekonomichef, HSN, § 103

Datum för justering

4 april 2024

Paragrafer

§ 70–104, varav § 85–87 justerades omedelbart

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Meit Fohlin

Justerare Sara Vilhelmsson

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2024-03-27
Protokollet anslås	2024-04-05
Anslaget tas ned	2024-04-29
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 70	Årsredovisning 2023	7
RS § 71	Överföring av resultat från 2023	10
RS § 72	Kompletteringsbudget 2024	12
RS § 73	Åtterrapport. Uppföljning- och utvärderingsplan för processen Verksamhetsplan	14
RS § 74	Lokalförsörjningsplan 2025-2034	16
RS § 75	Slutrapport program sänkta inköpskostnader 2021 – 2023	18
RS § 76	Mål och budget 2025-2027 – Regionstyrelseförvaltningen	21
RS § 77	Mål- och budget 2025-2027 - Räddningstjänsten	22
RS § 78	Exploateringsplan och budget 2025-2029	24
RS § 79	Reviderad förbundsordning svenskt ambulansflyg	28
RS § 80	Förslag till Policy för Gotlands vatten- och avloppsförsörjning 2040	30
RS § 81	Statusrapport rörande arbete kopplat till lönesatsning på jämställdhet och bristyrken	33
RS § 82	Begäran om planbesked - Visby Cypressen 21	35
RS § 83	Detaljplan för Visby Järnvägen 5, 8 samt del av Visby Hällarna 1:7	38
RS § 84	Remiss. Trafikverkets Inriktningsunderlag inför infrastrukturplaneringen för perioden 2026-2037, rapport 2024:003	40
RS § 85	Remiss. Avtal om försvarssamarbete med Amerikas Förenta Stater (Ds 2024:2)	42
RS § 86	Yttrande. Tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon (SEZ) för uppförande och drift av en havsbaserad vindpark - Vindpark Aurora	46
RS § 87	Gemensamt samråd för två havsbaserade projekt; energiparken Pleione och vindparken Ran öster om Gotland	49
RS § 88	Information om Gotlandstrafiken	53
RS § 89	Information från Tillväxtverket. Status för Fonden för rättvis omställning	55
RS § 90	Information. Rapportering internationellt arbete och EU	56
RS § 91	Lägesrapport OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign	57
RS § 92	Uppföljning Internationell strategi för 2023	59
RS § 93	Regional samordning vandringsleder	62
RS § 94	Rapport gällande Region Gotlands handlingsplan för suicidprevention 2020-2025	64
RS § 95	Årshjul för regionalt utvecklingsutskott	67

RS § 96	Motion. Övervakningskameror på offentliga platser.	68
RS § 97	Avsigelser och fyllnadsväl	70
RS § 98	Anmälan om delegationsbeslut	72
RS § 99	Information. Vissa inkomna handlingar	73
RS § 100	Tillgång till handlingar i arbetsutskott	74
RS § 101	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	76
RS § 102	Investeringsuppföljning	77
RS § 103	Månadsrapport ekonomi 2024	78
RS § 104	Regiondirektörens information	81

RS § 70 Årsredovisning 2023

Ärendenummer: RS 2023/2038
Paragraf föregående instans: AU § 48

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Årsredovisning 2023 fastställs.
- Särredovisning för VA verksamheten 2023 fastställs.

Sammanfattning

Årsredovisningen är upprättad enligt de krav som ställs i kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Årets resultat för koncernen uppgår till 23 mnkr och Region Gotlands resultat uppgår till -2 mnkr. Den främsta orsaken till det negativa resultatet är en mycket hög kostnadsutveckling. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till -136 mnkr.

Regionstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2024-03-05 § 31 att föreslå regionfullmäktige, i samband med att årsredovisningen behandlas, att besluta att:

- 2023 års negativa resultat efter balanskravsjusteringar inte ska återställas då det finns synnerliga skäl.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder under 2024 för att den beslutade budgeten inte ska överskridas.

Utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag avgör hur mycket nettokostnaderna kan öka för att bibehålla en god ekonomisk hushållning och en god ekonomisk ställning. Nettokostnadsutvecklingen uppgår till 9,3 %. Skatteintäkter och generella statsbidrag har haft en god ökningstakt på 5,1 % men täcker inte kostnadsökningarna.

Under den senaste femårsperioden har den genomsnittliga utvecklingen för nettokostnaderna inklusive finansnetto varit 6,0 % medan motsvarande siffra för skatteintäkter och utjämningsbidrag varit 5,4 %. Detta har gjort att den finansiella ställningen har försvagats.

2023 är fjärde och sista året som de 18 målen i koncernstyrkortet följs upp. Målen har bedömts utifrån graderingen inte uppfyllt, delvis uppfyllt, i hög grad uppfyllt eller helt uppfyllt. De nio målen i verksamhetsperspektivet är liktydiga med målen för god ekonomisk hushållning. Sammantaget görs bedömningen att den ekonomiska hushållning för året är godtagbar under rådande omständigheter. Den finansiella ställningen har försvagats men är fortfarande god.

Av de nio målen i verksamhetsperspektivet uppnås inte målen inom ekonomi. Det budgeterade resultatet uppgår till 1,5 % av nettokostnaderna medan årets resultat uppgår till -2 mnkr. Den ekonomiska ställningen har försvagats då soliditeten har minskat med 1,4 procentenheter och uppgår till 41,8 % vid årets slut.

Samtliga mål inom målområde kvalitet bedöms som delvis uppfyllda. För att nå en högre måluppfyllelse behövs bland annat ett fortsatt arbete med att öka tillgängligheten till Region Gotland utifrån medborgarnas behov, vidare kan användardriven utveckling öka genom att arbeta mer med medskapande då det är en förutsättning för att kunna erbjuda tjänster med hög kvalitet.

Inom målområdet medarbetare bedöms målet ”Region Gotland präglas av en tillitsbaserad kultur” även i år som i hög grad uppfyllt. Övriga mål inom medarbetare är delvis uppfyllda. Fortsatta utmaningar inom området finns vad gäller demografi och kompetensförsörjning. För att nå en högre måluppfyllelse är det avgörande för Region Gotland som organisation att fortsätta arbeta för att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö med ett hållbart och aktivt ledar- och medarbetarskap i alla verksamheter.

Av de nio målen i samhällsperspektivet bedöms sex som delvis uppfyllda, tre som ej uppfyllda och ett som i hög grad uppfyllt. Målen ”Befolkningen har likvärdiga förutsättningar för god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor”, ”Ökad befolkning i arbetsför ålder” och ”Det finns goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla hållbara företag på Gotland” är ej uppfyllda. För att förbättra måluppfyllelsen behövs ett fortsatt enträget arbete med mer fokus på främjande och förebyggande arbete och samverkan kring grupper i utsatt situation. Vidare behöver Region Gotland arbeta med att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning med tillhörande handlingsplan, slutföra arbetet med översiktsplan, påbörja arbetet med en markstrategi samt ett fortsatt arbete med att utveckla framtagande av detaljplaner enligt den nya prioriteringsmodellen.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen visar att den i huvudsak är tillfredsställande även om ett antal brister rapporterats. För 22 av de 49 genomförda kontrollerna har konstaterats någon form av brist och åtgärder har vidtagits. Under 2023 har 8 externa granskningar skett av den interna kontrollen. Revisorerna gör den sammanfattande bedömningen att regionstyrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll inte är fullt ut tillräcklig. Granskningarna visar på att regionstyrelsen och majoriteten av nämnderna har ett i stort sett fungerande arbete med intern kontroll men att det finns utvecklingspotential och att det finns brister i vissa processer som bör åtgärdas. Att nämna är bland annat revisorernas granskning av regionens arbete med miljömål där revisorerna påpekar att graden av samverkan avseende miljömålen skiljer sig mellan förvaltningarna och de bedömer att den interna samverkan kan intensifieras.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att fastställa årsredovisningen samt särredovisningen av vatten- och avloppsverksamheten och överlämna den till regionfullmäktige.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Caroline Gränefjord, koncerncontroller, Ulrika Jansson, ekonomidirektör och Mikael Wollbo, redovisningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2023

Nämndernas verksamhetsberättelser inklusive uppföljning av intern kontroll

Regionstyrelsen 2024-03-05 § 31

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-20

Skickas till

Årsredovisningen expedieras till samtliga nämnder samt Gotlandshem.

RS § 71 Överföring av resultat från 2023

Ärendenummer: RS 2023/2053

Paragraf föregående instans: AU § 49

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Överföring av resultat från 2023 fastställs.
- Miljö- och byggnämnden ska överföra 3 998 000 kronor av 2023 års underskott vilket innebär att nämndens eget kapital 2024 blir 0 kronor.
- Räddningstjänstens negativa ackumulerade resultat om -20 219 000 kronor avskrivs.

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att se över regler för överföring av resultat. Utredning återkommer till budgetavstämningen i oktober 2024.

Sammanfattning

Regler för resultatöverföring finns i ”Policy för ekonomistyrning” (RF 2022-12-12, § 233):

- Regionfullmäktige beslutar om varje nämnds resultatöverföring. Resultatet blir en del av regionens eget kapital men är specificerat per nämnd.
- Huvudprincipen är att 100 procent av över- och underskott överförs och att ett underskott i första hand regleras mot nämndens eget kapital.
- I andra hand ska ett negativt eget kapital återställas inom 3 år.
- Nämndens egna kapital kan maximalt utgöra 2 procent av nämndens driftbudget och för avgiftsfinansierad verksamhet finns andra begränsningar genom självkostnadsprincipen.
- Överföring av över- respektive underskott ska föregås av en beredning, där varje nämnds verksamhet och utfall analyseras, vilket kan innebära avsteg från huvudprincipen.
- Nämnden har ansvar för hur överfört resultat ska fördelas och hanteras inom sitt ansvarsområde.

Nämndernas förslag till överföring av resultatet för 2023 uppgår till +8 524 tkr. Totalt föreslår regionstyrelseförvaltningen att -13 191 tkr överförs från 2023 års resultat.

Bedömning

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning gäller som huvudregel att 100 procent av över- och underskott överförs och att ett underskott i första hand regleras mot nämndens eget kapital. I andra hand ska ett negativt eget kapital återställas inom 3 år.

Nämnderna har lämnat förslag till överföring av resultat i samband med bokslutet för 2023.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att barn- och utbildningsnämnden samt hälso- och sjukvårdsnämndens eget kapital minskas till noll och att resterande underskott skrivs av. Miljö- och byggnämndens underskott föreslås återställas enligt huvudprincipen. Regionstyrelsens arbetsutskott har beslutat att räddningstjänsten inte ska återställa 2023 års underskott. I övrigt följer förslaget nämndernas förslag till beslut samt policyn som är beslutad av regionfullmäktige. Sammantaget innebär det att regionstyrelseförvaltningens förslag till överföring av nämndernas resultat är -13 191 tkr.

Sammanställning av förslag till eget kapital 2024-01-01 per nämnd/förvaltning bifogas.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Överföring av resultat från 2023

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-22

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 72 Kompletteringsbudget 2024

Ärendenummer: RS 2024/6
Paragraf föregående instans: AU § 50

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Nämnderna beviljas kompletteringsbudget för investeringar 2024 med 522 573 tkr och för exploateringsinvesteringar med 71 102 tkr enligt upprättat förslag.

Sammanfattning

Investeringsbudget för lokalinvesteringar, hamninvesteringar, investeringar i mark- och stadsmiljö, gator och vägar samt särskilda projekt som inte förbrukats under året kan enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning kompletteringsbudgeteras till kommande år. Investeringspotter samt IT-investeringar i gemensam infrastruktur avslutas varje år även om inte hela budgeten är upparbetad. Kompletteringsbudgeten ska avse pågående projekt eller projekt som ligger nära i tiden för planering och igångsättning.

Anslag i investeringsbudgeten 2023 som inte förbrukats uppgår till 775 780 tkr inklusive exploateringsutgifter. Nämnderna har begärt kompletteringsbudget med 525 389 tkr för investeringar samt 71 102 tkr för exploateringar, totalt 596 491 tkr.

I enlighet med gällande regelverk föreslår regionstyrelseförvaltningen att kompletteringsbudget i bifogat förslag beslutas med 522 573 tkr för investeringar samt 71 102 tkr för exploateringar, totalt 593 675 tkr. Investeringsprojekt uppgående till 182 105 tkr avslutas eller utgår. Investeringsbudgeten för 2024 uppgår till 1 240 645 tkr varav 260 752 tkr avser avgiftsfinansierad verksamhet. Tillsammans med exploateringsbudget på 90 802 tkr kommer därmed den totala investeringsbudgeten 2024 att uppgå till 1 331 447 tkr.

Bedömning

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning får en årlig investeringspott för maskiner, inventarier, löpande IT-investeringar samt mindre ombyggnader inte kompletteringsbudgeteras. Med hänsyn tagit till policyn föreslår regionstyrelseförvaltningen ett lägre belopp jämfört med nämnderna. I nämndernas förslag till kompletteringsbudget har medel från årliga investeringspotter i några fall inkluderats och som visar ett negativt resultat. Det negativa resultatet korrigeras mot investeringspotten 2024.

Då den totala investeringsnivån är mycket hög är det mycket troligt att en del av projekten kommer att behöva flyttas med till 2025 vilket är viktigt att beakta.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör,
regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag total kompletteringsbudget 2024
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-02-21

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 73

Återrapport. Uppföljning- och utvärderingsplan för processen Verksamhetsplan

Ärendenummer: RS 2023/1423

Paragraf föregående instans: AU § 52

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I samband med att en ny styrmodell beslutades av regionfullmäktige 2022-06-20, § 108 beslutades även om förändringar i planeringsprocessen. Inga förändringar beslutades inom uppföljningsprocessen.

Till varje händelse i planerings- och uppföljningsprocessen ges anvisningar och mallar. Anvisningar och mallar är dels ett verktyg i styrning och uppsiktsplikt och dels ett sätt att hjälpa förvaltningen att planera och följa upp genom enhetlig struktur samt ge vägledning kring vad som behöver beaktas.

Utvärdering av arbetet med, och innehållet i, verksamhetsplan 2024 – 2028 kommer att ske under våren 2024. Utvärderingen kommer att ledas av regionstyrelseförvaltningen. Utvärderingen har till syfte att analysera om anvisningar och mall för verksamhetsplan har varit en hjälp i arbetet med att planera verksamheten samt om förvaltningarna har följt anvisningar och mall. Utvärderande samtal kommer dels ske i koncernledningsgruppen och dels i kvalitetsnätverket. Resultatet av utvärderingen kommer att ligga till grund för arbetet med anvisningar och mall för verksamhetsplan 2025 – 2029. Utvärdering kring om förväntade resultat uppnåtts kan först ske efter verksamhetsåret 2024.

I utvärderingsarbetet kommer bland annat nedan frågor att ställas:

- Har förvaltningarna fått bra förutsättningar för att planera sin verksamhet?
- Har planeringen i sin tur genererat förväntade resultat?
- Har förvaltningarna beaktat den omvärld och de rekommendationer som angivits?

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det finns en plan för hur utvärderingen av arbetet med verksamhetsplan ska ske. Förvaltningen har tidigare alltid gjort en utvärdering inför att nya anvisningar för verksamhetsplan tagits fram. Då delar i planeringsprocessen är nya krävs en mer omfattande utvärdering för att avgöra om förändringarna har fått önskad effekt. Resultatet

av utvärderingen kommer ligga till grund för arbetet med anvisningar och mall för verksamhetsplan 2025 – 2029.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Caroline Gränefjord, koncerncontroller och Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Anvisningar och mall för verksamhetsplan 2024 – 2028
PPT planerings- och uppföljningsprocessen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-01-31

RS § 74 Lokalförsörjningsplan 2025-2034

Ärendenummer: RS 2023/2479

Paragraf föregående instans: AU § 53

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen fastställer räddningstjänstens lokalbehov för 2025-2034 enligt lokalförsörjningsplan för Region Gotland 2025-2034.
- Regionstyrelsen godkänner lokalförsörjningsplan för Region Gotland 2025-2034.

Sammanfattning

Lokalförsörjningsplanen för Region Gotland är en strategisk plan för regionens lokalbestånd och lokalanvändning. Planen syftar till att säkerställa kvalitet i investeringsbeslut. Den ska vara ett vägledande redskap som styr och stödjer genomförandet av regionens vision och uppdrag.

Till grund för den lokalförsörjningsplanen ligger nämndspecifika lokalbehovsplaner vilka redovisar respektive nämnds lokalbehov under planperioden. Den regiongemensamma lokalförsörjningsplanen utgör ett underlag till planeringsprocessen där budget- och investeringsprocessen ingår inom Region Gotland. Vilka lokalinvesteringar som slutligen ska genomföras beslutas därmed i samband med budgetbeslutet.

Att räddningstjänstens lokalbehov beslutas i detta ärende är en konsekvens av att fel information finns i tjänsteskrivelse och lokalbehovsplan för regionstyrelsen i ärende 2023/2042 som beslutades (RS § 394) i november 2023. I de handlingarna har räddningstjänstens prioriterade lokalbehov av misstagit inte tagits med. Alla övriga verksamheter i regionen har de prioriterade lokalbehoven beslutade i respektive nämnd under hösten 2023.

Regionens samlade lokalbehov visar att behovet av olika lokalinvesteringar generellt är stort och att en stor del av behovet finns på kort sikt det vill säga inom 1-3 år. För att tillgodose behovet finns utmaningar med genomförandet, då större åtgärder och nybyggnation ofta behöver en längre planeringshorisont och framförhållning. Särskilt i de fall där nybyggnation eller större ombyggnationer krävs och där åtgärden får en påverkan på mark eller detaljplan.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anna Wejde, processledare och Malin Pettersson, lokalförsörjningsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Regiongemensam lokalförsörjningsplan 2025-2034
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-18

RS § 75 Slutrapport program sänkta inköpskostnader 2021 – 2023

Ärendenummer: RS 2019/963
Paragraf föregående instans: AU § 54

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att ta emot och godkänna slutrapporten för program sänkta inköpskostnader 2021- 2023 samt bifalla fortsatt utveckling av inköpsarbetet efter programmets avslut.
- Regiondirektören får i uppdrag att se över inköpsorganisationen i hela Region Gotland. Uppdraget återrapporteras.

Sammanfattning

Beslut om att genomföra program sänkta inköpskostnader 2021 – 2023 fattades av regionfullmäktige 2021-03-29 (RF § 34 Uppdrag sänkning av inköpskostnader). Målet med programmet var att fortsatt utveckla inköpsarbetet och samordna arbetet tillsammans med nämnder och styrelser. Programmet gjordes med utgångspunkt från projekt sänkta inköpskostnader som genomfördes 2020. (RS 2019/963 handling 17). Projektet var ett av flera projekt inom det s.k. Effektiviseringsprogrammet.

Region Gotland har under åren 2020 – 2023 köpt in tjänster, produkter och entreprenader för mellan 3 och 4,2 miljarder kronor per år. Det är av stor vikt att Region Gotland har kontroll på sina inköp, att dessa utförs effektivt och korrekt och att det är lätt att handla rätt. Det i sin tur ger underlag för goda affärer och god användning av skattemedel.

Syftet med slutrapporteringen är att beskriva vad som genomförts inom program sänkta inköpskostnader 2021 – 2023 samt måluppfyllnad. Vidare innehåller rapporten underlag för fortsatt arbete och reflektioner kring det genomförda arbetet. Arbetet har genomförts av upphandlingsstödsenheten i nära samverkan med ett stort antal interna såväl som externa intressenter.

Målen med programmet var att sänka Region Gotlands inköpskostnader, öka avtalstroheten och öka enhetlighet mellan förvaltningarna i inköpsarbetet samt arbeta för de strategiska inköpsmålen:

1. Helhetsorientering och hållbarhet.
2. Långsiktighet.
3. Lätt att handla rätt.
4. Effektivitet, kvalitet och regelmässighet.

I slutrapporten beskrivs resultat av arbetet inom program sänkta inköpskostnader. Vidare hur det genomförda arbetet uppfyller målen och även behovet av fortsatt arbete.

Inköp och upphandlingar ska göras för goda affärer för alla parter så långt det är möjligt. Region Gotland gör inköp för samhällsnytta – för Gotlands befolkning, besökare och näringsliv inklusive sociala företag. Samtidigt för affärsnytta och god användning av skattemedel.

Genomförande av program sänkta inköpskostnader har givit resultat som utvecklar Region Gotlands inköpsarbete. Region Gotland har utvecklat sin inköpsverksamhet och har nu goda grunder för fortsatt utveckling. Det finns stor potential i att fortsätta arbetet för att sänka inköpskostnader, öka avtalstrohet och enhetlighet vid inköp samt nå de strategiska inköpsmålen.

Programmet har ökat förutsättningarna för sänkta inköpskostnader, ökad avtalstrohet och enhetlighet vid inköp samt till att uppfylla de strategiska inköpsmålen.

Bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att program för sänkta inköpskostnader har genomförts med gott resultat givet förutsättningar för arbetet.

Genomförande av program sänkta inköpskostnader har givit resultat som utvecklar Region Gotlands inköpsarbete. Region Gotland har utvecklat sin inköpsverksamhet och har nu goda grunder för fortsatt utveckling. Det finns stor potential i att fortsätta arbetet för att sänka inköpskostnader, öka avtalstrohet och enhetlighet vid inköp samt nå de strategiska inköpsmålen.

Programmet har ökat förutsättningarna för sänkta inköpskostnader, ökad avtalstrohet och enhetlighet vid inköp samt till att uppfylla de strategiska inköpsmålen.

På regionstyrelsens arbetsutskott diskuterades frågan om att införskaffa ett systemstöd för direktupphandlingar samt införa rapportering av inköp- och upphandlingsområdet. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att rapporteringen kommer att inordnas i det pågående arbetet att se över förvaltningens uppföljningsprocess. Ett nytt systemstöd för direktupphandling tas om hand i ordinarie linjearbete och återkommer om det innebär behov av budgetförstärkning.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Nanna Sörling, enhetschef och Patrick Söderström, inköpsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Slutrapport program sänkta inköpskostnader regionstyrelseförvaltningen
daterad 2024-02-08

Bilaga 1 Resultat program sänkta inköpskostnader 2024-02-08

Bilaga 2 Måluppfyllnad program sänkta inköpskostnader 2024-02-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-02-18

RS § 76 Mål och budget 2025-2027 – Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/331

Paragraf föregående instans: AU § 55

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner förslag till mål och budget 2025-2027 för fortsatt hantering vid budgetberedningen våren 2024.

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas underlag till mål och budget 2025-2027.

Underlaget beskriver förvaltningens nuläge och balans mellan uppdrag, mål och resurser med sikte på framtiden. Regionstyrelseförvaltningen är medveten om den ekonomiska situationen och att restriktivitet i äskanden ska råda. Regionstyrelseförvaltningen har genomfört prioriteringar och lyfter fram ett antal områden där förstärkning behövs.

De specifika uppdrag som enligt anvisningarna ska redovisas till budgetberedningen överlämnas i separata ärenden.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Charlotte Fahlen, ekonomichef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2024-02-22

Skickas till

Ärende RS 2024/7

RS § 77 Mål- och budget 2025-2027 - Räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/384
Paragraf föregående instans: AU § 56

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner förslag till mål och budget 2025-2027 för fortsatt hantering vid budgetberedningen våren 2024.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har, med hjälp av samhällsbyggnadsförvaltningen, tagit fram räddningstjänstens förslag till mål- och budgetskrivelse för åren 2025-2027 inklusive investeringsplan för perioden 2025-2029.

Underlaget beskriver räddningstjänstens nuläge och balans mellan uppdrag, mål och resurser samt en redovisning av rambudget mellan åren 2016-2024 med fokus på utfallet för personalkostnader. Förvaltningen är medveten om den ekonomiska situationen och att stor återhållsamhet i äskanden ska gälla. Med utgångspunkt i dagens obalans mellan uppdrag, mål och resurser och med framtidens utmaningar görs bedömningen att räddningstjänsten är i behov av resursförstärkning.

Bedömning

Framtaget förslag till mål och budget 2025-2027 återger väl räddningstjänstens behov av förstärkning de kommande åren.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuell.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att det i skrivelsen redovisas ekonomiska konsekvenser för investeringsförslagen samt behov av ramförstärkning de kommande åren för räddningstjänstens uppdrag.

3. Barnperspektiv

Ej aktuell.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuell.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Perspektivet har beaktats vid planering av verksamhet och investeringar.

6. Klimat och miljöperspektiv

Perspektivet har beaktats vid planering av verksamhet och investeringar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lena Larsen, avdelningschef, Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör och Lars-Göran Uddholm, räddningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Mål och budget 2025-2029
Nulägeskarta 2024 - räddningstjänsten
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-22

Skickas till

ekonomistyrning@gotland.se
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Räddningstjänsten

RS § 78   Exploateringsplan och budget 2025-2029

Ärendenummer: RS 2024/344
Paragraf föregående instans: AU § 57

Regionstyrelsens beslut

- Förslag till exploateringsplan och budget för 2025-2029 godkänns av regionstyrelsen och sänds vidare till budgetberedningen för beslut.

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas förslag till exploateringsplan och budget för 2025-2029. I syfte att skapa förutsättningar för en förvaltningsövergripande prioritering av resurser, både ekonomiska och personella, finns förslag på prioritering mellan de olika exploateringsprojekten.

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Dokumentet ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden.

Exploateringsplan och budget innehåller information om investeringsbehov för infrastrukturanläggningar för vilka regionen ska vara huvudman, där ingår investeringar i vatten och avlopp, gator, gång- och cykelvägar, belysning och park. Kostnader för utbyggnad finansieras genom försäljning av mark i de fall regionen äger mark som ska utvecklas, eller genom exploateringsbidrag från byggherrar. Vidare redovisar dokumentet även kostnader för att iordningställa mark inför en försäljning. Kostnader och intäkter för exploateringsprojekten beräknas och redovisas på årsbasis.

Vid upprättande av exploateringsbudget är det, förutom att redovisa inkomster och utgifter, viktigt att visa projektets påverkan på driftbudgeten. Exploateringsplan och budget ska därför innehålla både en exploateringskalkyl och en beskrivning av effekter på driftbudgeten för varje exploateringsområde.

Det totala behovet av exploateringsbudget 2025-2029 redovisas i tabellen nedan. Det totala behovet av exploateringsbudget är 623 000 tkr år 2025-2029. Stadsutveckling Visborg har behov av 429 300 tkr av den totala exploateringsbudgeten.

Förslag till total exploateringsbudget 2025-2029 (tkr)

	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt perioden
Iordningsställande av tomtmark	7 200	700	6 600			14 500
VA	31 700	28 400	44 600	88 600	35 000	228 300
Gata/park mm	69 800	110 400	68 500	93 300	38 200	380 200
Summa	108 700	139 500	119 700	181 900	73 200	623 000

Detaljerade kalkyler för respektive projekt finns som bilagor till denna tjänsteskrivelse.

Exploateringsbudgeten får påverkan på miljö- och byggnämndens driftbudget i form av driftkostnader för personal i exploateringsprojekt, förstudier och utredningar samt tekniska nämndens driftbudget i form av driftkostnader för personella resurser, kapitalkostnader och kostnader för drift och underhåll av utbyggda anläggningar. Driftkostnaderna finns definierade i de detaljerade kalkylerna som finns framtagna för respektive projekt. Miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden utgår från kalkylerna och ansöker om kompensation för kostnaderna i mål och budget. Det är viktigt att både miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden tilldelas ekonomiska och personella resurser kopplat till exploatering även i regionens mål och budget. Risken är annars att exploateringsprojekt som påbörjats behöver skjutas upp eller avbrytas.

Stadsutveckling Visborg

För Stadsutvecklingsprojekt Visborg, som är regionens största stadsutvecklingsprojekt, har successivt under projektets gång och som följd av genomförda utredningar, mer information framkommit som visar på flera utmaningar med den planerade exploateringen. Visborgsområdet ligger inom skyddszon för dricksvattentäkter och området är mycket flackt vilket medför att avrinningen från området är en utmaning. Utmaningar finns också kring investeringar som behöver genomföras i vatten och avlopp som kommer att generera en betydande påverkan på VA-kollektivet men även kring tillståndsfrågor kopplat till naturskydd. För de utmaningar som har identifierats, framförallt kopplat till vatten och avlopp, pågår ytterligare utredningar. Resultatet av utredningarna, som beräknas erhållas under 2024, kommer vara avgörande för Visborgsområdets framtida utveckling och exploatering.

Bedömning

Föreliggande förslag till exploateringsbudget utgår i från idag kända förhållanden och redovisas i enlighet med nya redovisningsriktlinjer som antogs i januari 2022. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen kan godkänna förslag till exploateringsplan och budget och skicka den vidare till budgetberedningen för beslut.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsplan och budget redovisas i enlighet med gällande redovisningsriktlinjer.

2. Ekonomiskt perspektiv

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Exploateringsplan och budget ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden. Då ett exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan barnperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan jämställdhetsperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan landsbygdsperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat landsbygdsutveckling.

6. Klimat och miljöperspektiv

I samband med att exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Exploateringsplan- och budget 2025-2029

Bilaga 1. Investeringsaskanden Exploatering 2025-2029

Bilaga 2. Exploateringskalkyl Stadsutveckling Visborg

Bilaga 3. Exploateringskalkyl Stadsutveckling Visborg beräkningar

Bilaga 4. Exploateringskalkyl Järnvägen (inklusive tilläggsanslag 2024)

Bilaga 5. Exploateringskalkyl Gråbo

Bilaga 6. Exploateringskalkyl Annelund

Bilaga 7. Exploateringskalkyl Industrimark Visby
Bilaga 8. Exploateringskalkyl
Torslunden

Samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse daterad 2024-02-08

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningen, Avdelning regional utveckling och ekonomi

RS § 79 Reviderad förbundsordning svenskt ambulansflyg

Ärendenummer: RS 2024/138
Paragraf föregående instans: AU § 58

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige fastställer för sin del föreliggande förslag till förbundsordning för Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg.
- Regionfullmäktige godkänner att den bilagda fördelningsmodellen tillämpas från och med verksamhetsåret 2025.

Sammanfattning

Svenskt Ambulansflyg (KSA) är ett kommunalförbund där samtliga 21 regioner i Sverige är medlemmar. Kommunalförbundet bildades 2016.

Kommunalförbundets förbundsordning justerades senast under 2022, efter beslut i samtliga regioner. I samband med denna beslutsprocess fattades även ett beslut i KSAs styrelse om att befintlig kostnadsfördelningsmodellen skulle genomgå en fördjupad översyn. Översynen är genomförd av Regionernas ekonomidirektörer.

Fördelningsmodellen beskriver hur medlemmarna ska finansiera KSAs kostnader. Fördelningsmodellen består av en rörlig del som baseras på antalet beställda flygtimmar samt en beredskapsavgift som baseras på de senaste årens andel beställda flygtimmar, geografisk yta samt invånare.

I övrigt föreslås ett antal andra förtydligande och tillägg i förbundsordningen som rör ändamål och uppgifter, mandatperioders längd samt ekonomi.

Syftet med tillägget rörande kommunalförbundets ändamål och uppgift avser att stärka beredskapen regionalt och att underlätta för förbundets medlemmar att uppfylla regionernas uppdrag att bidra till uppbyggnaden av Sveriges nationella beredskap.

Ändringar eller tillägg till förbundsordningen ska enligt densamma antas av fullmäktige och fastställas av medlemmarnas regionfullmäktige. Förbundsfullmäktige har den 8 februari 2024 antagit Förbundsordning 3.0 samt föreslagit respektive region att fastställa den.

Den reviderade förbundsordningen träder i kraft när den fastställts av samtliga regioners fullmäktige. Fördelningsmodellen kommer därmed att tillämpas från och med verksamhetsåret 2025.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att den föreslagna förbundsordningen, inklusive den reviderade och förenklade fördelningsmodellen är ändamålsenlig.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Yvonne Skovshoved, beställarchef, hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag Förbundsordning 3.0

Bilaga 2. Förslag Förbundsordning 3.0 med markerade ändringar
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-22

Skickas till

Kommunalförbundet för Svenskt Ambulansflyg
Hälso- och sjukvårdsnämnden

RS § 80

Förslag till Policy för Gotlands vatten- och avloppsförsörjning 2040

Ärendenummer: RS 2023/347

Paragraf föregående instans: AU § 59

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Policy för Gotlands vatten- och avloppsförsörjning 2040 antas.
- Ovannämnda policy ersätter ”Vision och strategi för Gotlands vatten- och avloppsförsörjning 2030”, som därmed förklaras ej längre giltig.

Sammanfattning

”Vision och strategi för Gotlands VA-försörjning 2030” antogs av regionfullmäktige 2017-12-18 och har inte reviderats sedan dess. I oktober 2022 inleddes arbetet med att ta fram en reviderad VA-strategi.

Den reviderade strategin föreslås byta namn till ”Policy för Gotlands vatten- och avloppsförsörjning 2040”, förkortat ”VA-policy 2040”. Det har även skett en del förändringar i både upplägg och innehåll.

Under framtagandet av VA-policy 2040 har workshoppar genomförts med både politiker och tjänstepersoner. Policyn antogs av tekniska nämnden 2024-01-18, § 3.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar teknikförvaltningens bild av att det fanns ett behov av att revidera nuvarande VA-strategi 2030, som antogs i slutet av 2017. Skälen är flera; Länsstyrelsen fastställde 2018 en regional vattenförsörjningsplan och Region Gotland har sedan 2021 en ny regional utvecklingsstrategi med tillhörande genomförandeprogram. Slutligen har arbetet med en ny översiktsplan för Region Gotland kommit så långt att regionstyrelsen nyligen godkänt att förslaget ställs ut för granskning med start i mars 2024. I kombination med lagändringen som ålägger kommunerna att ta fram en vattentjänstplan är det därför sammantaget ett väl valt tillfälle att revidera VA-policyn.

Regionstyrelseförvaltningen kan konstatera att de begränsade ändringar som gjordes efter tekniska nämndens arbetsutskott är införda i föreliggande förslag. För mer information kring dessa ändringar hänvisas till teknikförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-01-15.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Genom förändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster gäller från den 1 januari 2024 att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan, antagen av kommunfullmäktige. Parallellt med arbetet att ta fram förslag till VA-policy 2040 har det därför pågått ett arbete med att ta fram en vattentjänstplan, med VA-policy 2040 som grund.

När VA-policyn 2040 och vattentjänstplanen väl har antagits föreslår teknikförvaltningen att arbetet med att uppdatera resterande VA-delplaner fortsätter. Det bör även, menar teknikförvaltningen, initieras ett arbete med att utvärdera om det behövs ett samlingsdokument som motsvarar nuvarande VA-plan 2018, då kommande vattentjänstplan inte fyller denna funktion.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ovannämnda vattentjänstplan kommer, tillsammans med uppdateringen av övriga VA-delplaner, konkretisera vilka aktiviteter som behöver genomföras, dess kostnader och personalbehov. VA-policy 2040 innehåller inga konkreta aktiviteter och därmed inte heller några kostnader. Dess funktion är att utgöra en grund för kommande aktiviteter och vara vägledande för beslut och styrning.

3. Barnperspektiv

VA-policy 2040 innehåller flera delar som är grundläggande för kommande generationer. Våra vattenresurser och allmänna VA-anläggningar måste skyddas idag och långsiktigt. Det är mer aktuellt än på länge att säkerställa att vi har en VA-försörjning som är motståndskraftig mot yttre påverkan och som klarar olika typer av störningar. Den måste utformas med redundans, samt vara robust och resilient. Kommande generationer är också betjänta av att miljö kvalitetsnormer och andra miljöaspekter sätter gränser för utsläpp och överutnyttjande av vattenkällor och att anläggningar utformas med ett ekonomiskt och miljömässigt helhetsperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att VA-försörjning är könsneutralt, eftersom alla behöver dricksvatten och rena vattendrag.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

I den kommande vattentjänstplanen kommer utbyggnad av allmän VA-försörjning prioriteras enligt VA-huvudmannens skyldighet i lagen om allmänna vattentjänster. Nuvarande bedömning ligger till grund för en uppdatering av utbyggnadsprioritering, bland annat på landsbygden. En sådan

planering säkerställer att de befintliga områden som har störst behov av VA-utbyggnad prioriteras. Genom en väl genomtänkt utbyggnadsplan kan dessutom kostnaderna hållas nere för utbygganden. I VA-policy 2040 finns också en strategi som anger att Region Gotland ska stödja de fastighetsägare som har egen VA-försörjning, så kallad enskild VA-lösning.

6. Klimat- och miljöperspektiv

Nyttjande av vatten för människans behov innebär alltid en miljöpåverkan. Förslaget till VA-policyn 2040 bedöms ha god möjlighet att styra Region Gotlands VA-verksamhet i en riktning som strävar efter en så låg klimat- och miljöpåverkan som möjligt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Susanne Pettersson, avdelningschef, teknikförvaltningen. Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-01-15
Policy för Gotlands vatten- och avloppsförsörjning 2040, daterad 2024-01-15
Tekniska nämnden, 2024-01-18, § 3
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-02-08

Skickas till

Tekniska nämnden
Miljö- och byggnämnden

RS § 81   Statusrapport rörande arbete kopplat till lönesatsning på jämställdhet och bristyrken

Ärendenummer: RS 2024/283
Paragraf föregående instans: AU § 60

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Samtliga nämnder har fått i uppdrag att till budgetberedningen 2024 återkomma med statusrapport rörande arbete kopplat till lönesatsning på jämställdhet och bristyrken. RF 2023-06-19, § 113 RS 2022/93.

Det långsiktiga målet för lönebildningen på regionstyrelseförvaltningen är att ha marknadsmässiga löner så det är möjligt att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare. Förvaltningen har under ett flertal år genomfört lönesatsningar framför allt utifrån brist, men också utifrån jämställdhet för ett antal identifierade yrkesgrupper.

I lönerörelse 2022 genomfördes en lönesatsning utifrån brist gentemot yrkesgrupperna kommunikatörer samt upphandlare. Satsningen bidrog till att löneläget för yrkesgrupperna nu i stort motsvarar lönenivån på marknaden. Upphandlare är dock fortfarande en svårrekryterad yrkesgrupp med anledning av brist på erfarna upphandlare i hela riket.

I lönerörelse 2023 genomförde RSF en särskild satsning utifrån brist gentemot handläggare- och administratörer inom HR, IT-specialister och kockar. Vidare prioriterades utifrån jämställdhet den kvinnodominerade yrkesgruppen badvaktmästare. Satsningen har bidragit till att löneläget för handläggare- och administratörer inom HR samt för kockar i högre grad motsvarar lönenivån på marknaden, vilket är positivt samband i samband med att rekryteringar genomförs samt något mindre personalrörlighet. IT-specialister i form av utvecklare och systemtekniker är fortfarande svårrekryterade, dels på grund av löneläget jämfört med marknaden och dels på grund av få sökanden som uppfyller kraven i arbetet.

Utifrån 2023 års lönekartläggning är en fortsatt satsning utifrån jämställdhet gentemot den kvinnodominerade gruppen badvaktmästare motiverad för att minska/eliminera löneskillnaden till den mansdominerade yrkesgruppen vaktmästare med en lägre svårighetsgrad i arbetet.

Inför löneöversyn 2024 har dialoger kring lönesatsningar kopplat till jämställdhet och brist förts i förvaltningens ledningsgrupp. Då ett flertal

löneavtal går ut 31 mars 2024 och nya avtal ännu inte har träffats, avvaktar förvaltningen med att slutligt identifiera vilka yrkesgrupper som kommer att prioriteras i 2024 löneöversyn.

Utvecklingen ur ett jämställdhetsperspektiv visar på en positiv trend vid regionstyrelseförvaltningen. I januari 2024 hade kvinnorna 96 % av männens medianlön, vilket kan jämföras med januari 2023 respektive 2022 när kvinnorna hade 92 % av männens medianlön. I 2023 års lönekartläggning kan några osakliga löneskillnader mellan könen vad gäller lika respektive likvärdigt arbete inte konstateras.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

RS § 82   Begäran om planbesked - Visby Cypressen 21

Ärendenummer: RS 2020/1444

Paragraf föregående instans: AU § 61

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland inte är beredd att ändra detaljplanen för berörd fastighet Visby Cypressen 21 i syfte att möjliggöra bostadsändamål i enlighet med 5 kap 2 § Plan och bygglagen (SFS 2010:900).

Sammanfattning

Begäran om planbesked för det aktuella området Visby Cypressen 21 inkom i juni 2020 till samhällsbyggnadsförvaltningen och hanterades av miljö- och byggnämnden i september 2020. Nämnden beslutade då att överlämna ärendet till regionstyrelsen enligt gällande reglemente, med hänvisning till att nämnden gjorde följande bedömning gällande aktuell planförfrågan:

- Reglerar många motstridiga intressen.
- Är av principiellt intresse.
- Utgör särskilt känsliga miljöer (kulturhistoriskt utpekad, vattendrag med biologiska värden samt strandskydd som återinträder vid ny detaljplan).
- Kan medföra större ekonomiska eller andra åtaganden för kommunen.

I beslutet föreslog miljö- och byggnämnden att regionstyrelsen skulle besluta enligt följande:

Region Gotland är inte beredd att ändra detaljplanen för berörd fastighet Visby Cypressen 21 i syfte att möjliggöra bostadsändamål i enlighet med 5 kap 2 § Plan och bygglagen (SFS 2010:900).

När regionstyrelseförvaltningen nu berett ärendet inför regionstyrelsen, konstateras att ärendet inte kom att hanteras vidare efter miljö- och byggnämndens beslut 2020. Det ärende som regionstyrelseförvaltningen nu överlämnar till regionstyrelsen för beslut är därför möjligen inte längre aktuellt för den sökande, men icke desto mindre finns ett behov av att ett beslut fattas i behörig nämnd så att ärendet kan slutligt avgöras och avslutas.

Den inkomna planbegäran rör en planändring av fastigheten Visby Cypressen 21, som bland annat hyser Langska gården, i syfte att möjliggöra för bostäder och vårdboende. Det primära syftet med planbegäran anges vara att detaljplanens ändamål upplevs otidsenligt och ej motsvarande de behov som finns hos fastighetsägaren.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inför miljö- och byggnämndens behandling genomfört en gedigen utredning av platsens fysiska och planmässiga förutsättningar för föreslagen utveckling, inkluderande ett remissförfarande för inhämtande av synpunkter från berörda myndigheter och sakägare. Miljö- och byggnämnden konstaterar sammantaget att en planändring som medger permanent boende på fastigheten skulle påverka möjligheten att bedriva närliggande miljötillståndsberoende verksamheter såsom bränsledepåer, avloppsreningsverk och hamnverksamhet. Med hänvisning till att det rör sig om ett principiellt beslut med potentiellt stor påverkan på närliggande verksamheter såväl som på Visbys stadsbild, gör nämnden bedömningen att beslutsrätten inte kan anses rymmas inom miljö- och byggnämndens delegation. Miljö- och byggnämnden väljer därför att skicka ärendet till regionstyrelsen för avgörande, med rekommendation att inte bevilja föreliggande begäran om planändring.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i samhällsbyggnadsförvaltningens samlade bedömning och har inget att erinra mot miljö- och byggnämndens förslag till beslut. Förvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att Region Gotland inte är beredd att ändra detaljplanen för berörd fastighet Visby Cypressen 21 i syfte att möjliggöra bostadsändamål, med stöd av 5 kap 2 § Plan och bygglagen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till beslut har stöd i gällande lagstiftning inom plan- och bygglagen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att ett genomförande av en planändring enligt ansökan skulle kunna ha konsekvenser för kringliggande verksamheter med krav på ytterligare skyddsåtgärder alternativt omlokalisering, vilket skulle kunna få stora ekonomiska konsekvenser för regionen och för andra.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Begäran planbesked Lantmännen, daterad 2020-06-02

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2020-09-03

Miljö- och byggnämnden 2020-09-15, § 200

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-01-29

Skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen, avd planering och GI

Lantmännen Ek förening, Stockholm

RS § 83   Detaljplan för Visby Järnvägen 5, 8 samt del av Visby Hällarna 1:7

Ärendenummer: RS 2024/186
Paragraf föregående instans: AU § 62

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Detaljplan för Visby Järnvägen 5, 8 samt del av Visby Hällarna 1:7 antas.

Jäv

Oscar Lindster (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Planen möjliggör byggnation av ett kvarter för bostäder, med inslag av kontor och/eller centrumverksamhet. Bebyggelsen ordnas i en delvis sluten kvarterstruktur för att skapa en bullerskyddad gårdssida. En utbyggnad enligt planförslaget förutsätter att huvuddelen av parkeringen grävs ned.

Detaljplanen har varit utställd för granskning 12 januari 2023 - 13 februari 2023. Totalt har 8 yttranden inkommit. Sedan dess har synpunkterna från granskningen bemötts och förslaget bearbetats.

Ett antal revideringar har gjorts på både plankarta och i planbeskrivningen, vilka redovisas tydligt i granskningsutlåtandet. Ändringarna har främst inneburit att förtydliga, precisera och säkra upp det som redan angetts i granskningshandlingarna.

Bedömning

Planförslaget bedöms vara förenligt med den fördjupade översiktsplanen. Planen bedöms även vara tekniskt och ekonomiskt genomförbar.

Den slutliga avvägningen är att redovisad utveckling av fastigheterna kan ske med acceptabel påverkan för omgivningen. Att befintliga byggnader inom planområdet rivs, byggnader som berättar om Visbys historia och som bedöms värdefulla för medborgare som yttrat sig, bedöms vara en negativ konsekvens. Likaså att parkmark tas i anspråk. En positiv utveckling som förslaget bedöms skapa är att minska Solbergagatans ledkaraktär samt att ge fler människor möjlighet att bo och arbeta i centrala Visby.

Regionstyrelseförvaltningen anser att utifrån de förändringar som skett av planförslaget efter granskningen, kan regionstyrelsen besluta om att godkänna planförslaget, daterat 2022-12-06, rev 2024-03-08, och sända det till regionfullmäktige för antagande.

Ärendets behandling under mötet

Jäv

Oscar Lindster (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Felicia Klasson, planarkitekt och Sara Lindh, enhetschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Program för kv Järnvägen i Visby, 2013-12-12 (§ 278)

Inventering av alléträd i Visby, Region Gotland, 2019-10-09

Geoteknik och miljögeoteknik (del av Hällarna 1:7) , PentaCon, 2020-07-14

Undersökning av betydande miljöpåverkan, Region Gotland, 2021-03-17

Delegationsbeslut om betydande miljöpåverkan, Region Gotland, 2021-05-26

Trafikbullerutredning, Tyréns, 2022-03-25

Kulturhistorisk beskrivning, Tyréns, 2022-04-04

Geoteknik och miljögeoteknik (Järnvägen 5 & 8), PentaCon, 2022-05-05

Luftutredning, Sweco, 2023-11-13

Dagvattenutredning, Väg & Byggnadsgrus, Reviderad 2024-01-19

Granskningsutlåtande, 2024-02-13

Plankarta, 2022-12-06, rev 2024-03-08

Planbeskrivning, 2024-03-08

Samhällsbyggnadsförvaltningen 2024-02-15

Skickas till

Centralen fastighetsförvaltning AB, Mejerigatan 13, 621 45 VISBY

RS § 84

Remiss. Trafikverkets Inriktningsunderlag inför infrastrukturplaneringen för perioden 2026-2037, rapport 2024:003

Ärendenummer: RS 2024/193

Paragraf föregående instans: AU § 63

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att överlämna bifogat förslag till yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

Trafikverket har på regeringens uppdrag upprättat ett inriktningsunderlag inför infrastrukturplaneringen för perioden 2026-2037. Inriktningsunderlaget utgör underlag till regeringens infrastrukturproposition, som kommer att innehålla förslag till riksdagen om ekonomiska ramar och inriktning för den nya planperioden. Ny nationell plan och nya länsplaner väntas fastställas i början av 2026.

Inriktningsunderlaget remitterades till Region Gotland och övriga remissinstanser den 15 januari 2024 och remisstiden löper till den 15 april 2024. Utöver bifogat förslag till yttrande deltar Region Gotland även i det yttrande som lämnas in inom ramen för det storregionala transportpolitiska samarbetet En Bättre Sits, mellan länen Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Södermanland, Östergötland och Gotland.

Trafikverket anser sammantaget att det är angeläget att:

- Rusta, effektivisera och modernisera den befintliga infrastrukturen.
- Vidta åtgärder för att klara dels klimat- och trafiksäkerhetsmålen, dels klimatförändringar och yttre hot.
- Hushålla med resurser genom att minska kostnader, prioritera noga och besluta om nya satsningar först när kostnader och nyttor är väl utredda.

Trafikverket redovisar förslag till medelsfördelning för samma planeringsram som nu gällande plan, 959 miljarder kronor i 2023 års prisnivå. Samt för fyra alternativa ramnivåer, där ramen ökas och minskas med 10 respektive 20 procent. Trafikverkets sammantagna slutsats är att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt. Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare.

Vad gäller länsplaneramarna har Trafikverket, som utgångspunkt för den nya planperioden, räknat med samma ekonomiska ramar som i gällande plan. Vid

en utökning av den totala planeringsramen med 10 eller 20 procent föreslår Trafikverket även utökade medel till länsplanerna.

Förslaget till yttrande tar särskilt upp att färjetrafiken till och från Gotland bör ses som en del i nationell infrastruktur, vikten av framdrift i frågan om tillskapande av reservhamnskapacitet på Gotland, ett önskemål om offensivare klimatkrav i färjetrafikupphandlingen, att det är positivt med ett fokus på underhåll, samt att Gotland behöver mer medel i länsplan.

Bedömning

Region Gotland är remissinstans för inriktningsunderlaget för kommande transportinfrastrukturplanering. För Gotlands del är det angeläget att svara på remissen mot bakgrund av transportinfrastrukturplaneringens betydelse för mål och prioriteringar i Vårt Gotland 2040 och dess genomförandeprogram. Det gäller inte minst prioriteringen *Stärk tillgängligheten* och effektmålen

2. En trygg och attraktiv livsmiljö med goda uppväxtvillkor.
10. God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet.
12. God tillgänglighet och hållbara kommunikationer.

Förslaget till yttrande utgår ifrån det yttrande som lämnades in inför Trafikverkets framtagande av inriktningsunderlaget. I förslaget lyfts att färjetrafiken till och från Gotland bör ses som en del i nationell infrastruktur, vikten av framdrift i frågan om tillskapande av reservhamnskapacitet på Gotland, ett önskemål om offensivare klimatkrav i kommande färjetrafikupphandling, att det är positivt med ett fokus på underhåll, samt att Gotland behöver mer medel i länsplan.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen. Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Trafikverket Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen för perioden 2026–2037 inkom 2024-01-15
Förslag till yttrande inriktningsunderlag daterad 2024-02-01
regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-02-01

Skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

RS § 85

Remiss. Avtal om försvarssamarbete med Amerikas Förenta Stater (Ds 2024:2)

Ärendenummer: RS 2024/291

Paragraf föregående instans: AU § 64

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen finner bifogat remissvar som Region Gotlands svar på remissen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Sverige och USA undertecknade den 5 december 2023 ett avtal om försvarssamarbete, ett så kallat Defense Cooperation Agreement (DCA-avtal). Sverige har ett nära samarbete med USA inom det säkerhets- och försvarspolitiska området, vilket kommer fördjupas ytterligare med DCA-avtalet. Avtalet reglerar de närmare förutsättningarna för amerikansk militär närvaro i Sverige och förbättrar därmed förutsättningarna för amerikanskt stöd till Sverige och blir en viktig grund för försvaret i norra Europa.

Avtalet är tröskelhöjande och stabiliserande. Det stärker säkerheten även för USA och för våra nordiska och baltiska grannländer. DCA-avtalet bygger vidare på och kompletterar avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (Nato SOFA) och avtalet mellan de stater som är parter i nordatlantiska fördraget och de andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (PFF SOFA), vars materiella innehåll överensstämmer med Nato SOFA.

DCA-avtalet innehåller bestämmelser om den rättsliga statusen för den amerikanska styrkan, dess personal, anhöriga och leverantörer. Därutöver regleras frågor som rätt till tillträde till svenskt territorium, rätt att få använda vissa av Försvarsmaktens anläggningar och områden och rätt att bedriva viss verksamhet till stöd för den egna styrkan och dess personal. Samarbetet enligt DCA-avtalet bygger på Sveriges samtycke och på full respekt för svensk lagstiftning, svensk suveränitet och internationella förpliktelser. Samarbetet sker i enlighet med folkrätten. Ett ingående av DCA-avtalet förändrar inte den ståndpunkt som har kommit till uttryck inom ramen för Sveriges Natoansökan att det inte finns skäl att ha kärnvapen och permanenta baser på svenskt territorium i fredstid.

Region Gotland har erbjudits att inkomma med remissvar på de lagförslag som DCA-avtalets godkännande innebär. Remisstiden är mycket kort, vilket gjort

att Region Gotland begärt anstånd med inlämning hos Försvarsdepartementet som beviljats med tre dagar. Detta medför att ärendet måste vara omedelbart justerat. Den korta beredningstiden har också gjort att remissen inte har varit i någon nämnd, utan beredningen har gjorts genom att enskilda handläggare, bland annat från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, har fått inkomma med förslag och synpunkter.

I DCA-avtalet listas 17 olika militära anläggningar som kan komma att nyttjas, där Gotlands regementsområde med tillhörande övningsområde anges. Detta innebär att Amerikanska militära styrkor kommer kunna vistas på området i mycket större omfattning än vad som görs idag.

Region Gotland efterfrågar ett strukturerat samarbete och informationsutbyte mellan amerikanska och svenska vårdgivare, samt möjligheten för amerikanska sjukvårdsresurser att bistå vid större olyckor eller katastrofer. Region Gotland förespråkar också en ersättningsmodell för de kommuner och regioner som påverkas av de områden och anläggningar som föreslås i DCA-avtalet, och lyfter fram behovet av samordning med Försvarsmakten för att säkerställa fungerande räddningstjänst, sjukvård och andra stödfunktioner. Region Gotland framför vikten av att kring avtalskonstruktion hålla ihop så de harmonierar mellan de nordiska länderna och USA och innebär likartade förutsättningar. Region Gotland vill trycka på att ”Ett ingående av DCA-avtalet förändrar inte den ståndpunkt som har kommit till uttryck inom ramen för Sveriges Natoansökan att det inte finns skäl att ha kärnvapen och permanenta baser på svenskt territorium i fredstid.” Region Gotland vill framhålla att inga kärnvapen ska finnas på gotländsk mark och att skrivningar kring det måste stärkas.

Bedömning

I bilagan som föreslås som Region Gotlands svar på remissen lyfts fyra punkter. I första punkten trycker Region Gotland på vikten av regeringens ställningstagande mot kärnvapen och önskar tydligare skrivningar om att inga kärnvapen ska finnas på gotländsk mark.

I andra punkten vill Region Gotland att man förtydligar vilka rättsprocesser som är ”av särskild vikt” så att straffrätten återtas av Sverige. Detta för att öka förutsägbarheten i rättsprocesser i de fall en gotlänning utsätts för en kriminell handling av en amerikansk medborgare som omfattas av DCA-avtalet.

I tredje punkten adresseras och tydliggörs utmaningarna med att utnyttja amerikanska sjukvårdsresurser vid större olyckor eller katastrofer, inom ramen för DCA-avtalet. Den nuvarande avsaknaden av en tydlig mekanism för deras användning i krislägen är en betydande brist i beredskapsplaneringen. Denna begränsning underminerar inte bara potentialen i det internationella samarbetet utan riskerar även effektiviteten i hanteringen av större olyckor eller katastrofer.

Region Gotland understryker vikten av en integration av amerikanska sjukvårdsresurser i händelse av en kris. Det finns ett behov att revidera befintliga regelverk eller skapa nya regelverk som explicit tillåter och reglerar användningen av dessa resurser över juridiska och organisatoriska gränser. Ett sådant regelverk skulle säkerställa att Gotland kan dra full nytta av tillgängliga resurser när det gäller både kapacitet och expertis, vilket maximerar utfallet vid exempelvis masskadehändelser. För att konkretisera dessa punkter föreslår Region Gotland möjliga utvidgningar av Förordning (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet.

I fjärde punkten framhåller Region Gotland behovet av att utveckla en ersättningsmodell för de kommuner och regioner som berörs. Denna ståndpunkt grundar sig i insikten att placering av amerikanska styrkor inom det geografiska området kräver omfattande förberedelser, samordning och planering mellan Försvarsmakten, amerikanska styrkorna och lokala civila myndigheter. Det är viktigt att understryka att dessa processer, som inkluderar allt från infrastrukturutveckling till anpassningar av räddningstjänst och sjukvård, är resurskrävande och innebär en betydande arbetsbelastning för de berörda kommunerna och regionerna.

Den omfattande planeringen och samordningen som krävs inför och under placeringen av amerikanska styrkor medför inte bara direkta kostnader, utan också indirekta sådana genom den potentiella påverkan på lokalsamhället, miljön och den offentliga servicen. Det är därför av största vikt att en ersättningsmodell utvecklas som tar hänsyn till både de direkta och de indirekta kostnaderna för kommuner och regioner. Detta kan inkludera allt från utbildning och övningar i samverkan med militära enheter, till investeringar i infrastruktur och teknik som kan gynna både det militära uppdraget och det civila samhället.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Rikard von Zweigbergk, beredskapschef, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att under punkten 7.2.5 Straffrättslig jurisdiktion och frågor om frihetsberövande (från sida 153) lägga till:

”Region Gotland anser att regeringen behöver säkerställa att brott som begås på Gotland eller mot den gotländska befolkningen prövas rättsligt under svensk lag och i svenskt domstolsväsende. Den utökade domsrätt för besökande land som DCA-avtalet medger riskerar att skapa otrygghet för enskilda gotlänningar och i samhället på Gotland. Det framstår inte som väl motiverat varför detta avtal ska ha mer långtgående rättigheter för besökande land vad gäller jurisdiktion och domsrätt än vad PFF SOFA eller Nato SOFA ger.”

Johan Asplund (KD) instämmer i Saga Carlgrens (V) yrkande.

Meit Fohlin (S) ställer proposition på Saga Carlgrens (V) tilläggsyrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Saga Carlgren (V):

Vänsterpartiet anser att det föreslagna DCA-avtalet är problematiskt på flera sätt. Det handlar dels om att avtalet kan ses som ett steg i det svenska Nato-inträdet vilket Vänsterpartiet är motståndare till. Att självklart se USA som en så pass nära allierad att amerikanska trupper har tillgång till svenskt territorium är i sig också bekymmersamt inte minst med tanke på hur osäker framtiden är när det gäller styret i USA. Avtalet riskerar att knyta ihop oss med Donald Trump och en framtida trump-administration om han vinner nästa presidentval. Med avtalet som sådant är de mest bekymmersamma delarna att det inte innehåller några garantier mot kärnvapen på svensk mark. Det sägs att det är en icke-fråga. Men då bör det inte vara något problem att i skrift säkerställa att det fortsätter så. Avtalet innehåller också regler kring domsrätt och jurisdiktion som väcker mycket oro. Om en amerikansk soldat begår brott mot en gotlänning bör det säkerställas att rättsprocessen sker under svensk lag. Svensk lag och amerikansk lag skiljer sig på många sätt. Exempelvis finns ingen samtyckeslagstiftning. Det rättsliga skyddet om en gotlänning utsätts för den typen brott ska inte försvagas för att förövaren är en amerikansk soldat.

Beslutsunderlag

Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater (DS 2024:2)

Skickas till

Försvarsdepartementet per e-post till fo.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till christina.siwring@regeringskansliet.se.

RS § 86

Yttrande. Tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon (SEZ) för uppförande och drift av en havsbaserad vindpark - Vindpark Aurora

Ärendenummer: RS 2023/1623

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att förslaget yttrande lämnas till länsstyrelsen i Gotlands län.

Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation

Reservation inkommer från Johan Asplund (KD) och Lars Engelbrektsson (SD).

Sammanfattning

Bolaget OX2 söker om tillstånd för vindpark Aurora, inom Sveriges ekonomiska zon (SEZ), i havet drygt 2 mil söder om Gotland. Parken kan enligt förstahandsyrkandet som mest få 370 vindkraftverk. De förväntas kunna ge cirka 24 TWh el per år. Regionstyrelsen yttrade sig till länsstyrelsen så sent som i december 2023 över denna ansökan. Nu har länsstyrelsen gett regionen en möjlighet att yttra sig igen, efter att ha sett inlämnade kompletteringar och bolagets bemötande av inkomna yttranden.

Länsstyrelsen Gotlands eget remissyttrande förslog begränsningar och en alternativ utformning av vindparken, med hänsyn till riksintressena för kulturmiljön i Sundre på Gotland och i Östra Ölands kust- och odlingsbygder. Bolaget har därav ansett sig nödgat att ta fram ett andrahandsyrkande om ett betydligt mindre förslag till vindpark, bil.A1, där områdets norra del utgått. Bland annat kommer då parken på 3 mils avstånd till Gotland istället för drygt 2 mil.

Uppskattad årlig elproduktionen som enligt uppgår till 24 TWh, kan jämföras med Forsmark i norra Uppland. Det är Sveriges största elproducerande anläggning, med en årsproduktion på drygt 25 TWh el från tre kärnreaktorer. Andrahandsyrkandet för Aurora bedöms kunna producera 17 TWh per år, det vill säga skillnaden jämfört med förstahandsyrkandet motsvarar nära en kärnreaktors årsproduktion. 17 TWh el är också ungefär vad Luleälven i Norrbotten, den högst producerande vattenkraftsälven i Sverige med 15 vattenkraftverk, ger under ett bra år.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att med det nu kompletterade underlaget, bör ansökan bifallas enligt förstahandsalternativet i ansökan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det kompletterade underlaget, med villkorscatalog, bilaga I.1, nu redovisar goda skäl för att denna ansökan ska kunna bifallas. Därför kan bilagt förslag till yttrande lämnas till länsstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Helena Andersson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på förslaget med redaktionella ändringar och finner att det bifalls.

Reservation

Reservation inkommer från Johan Asplund (KD) och Lars Engelbrektsson (SD).

Protokollsanteckning anmäls av Johan Asplund (KD):

Alla tre områden, Ran, Pleione och Aurora som omfattar OX2's ambitioner runt Gotland, skall ses som hot mot Gotlands viktiga näringar och hela befolkningen och dess liv på ön, även om nya energiproduktioner kommer att vara nödvändiga. Miljöaspekter, såsom PFAS-påverkan, återvinning av verksdelar och påverkan på det maritima livet, såväl som påverkan på väder och fågelliv, är inte tillräckligt utredda av oberoende vetenskap. Påverkan på siktlinje och visuell horisont kommer att störa turistnäringen. Därför skall ärendet återremitteras eller ännu hellre, helt avvisas. Väljer Regionstyrelsen ändå att vara tillskyndare till ambitionerna, vill Kristdemokraterna reservera sig.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens tidigare yttrande, daterat 2023-12-13

Länsstyrelsens erbjudande att lämna yttrande, inkom 2024-03-11, tillsammans med AUR Energipark AB - Yttrande SEZ (28 februari 2024), med följande bilagor:

A.1 Karta över verksamhetsområde, med bolagets andrahandsyrkande

H Bemötande-PM

H.1 Bemötande över yttrande från Gotlands Ornitologiska Förening och BirdLife Sverige

H.2 Bemötande över yttrande från Naturskyddsföreningen Gotland

H.3 PM Kulturmiljöanalys

H.3.1 Fördjupad analys av visuell påverkan – Vindpark Aurora (förstahandsyrkande omfattande 370 vindkraftverk)

H.3.2 Fördjupad analys av visuell påverkan – Vindpark Aurora (andrahandsyrkande omfattande 255 vindkraftverk)

H.6 Animeringar

I.1 Konsoliderad villkorskatalog (SEZ)

I.2 Konsoliderad villkorskatalog, ändringsmarkerad (SEZ)

J Konsoliderad villkorskatalog (Natura 2000-ansökan)

Därutöver finns bilagorna H4 och H5, som tunga ej bilagda filer och i tryckt version på Länsstyrelsen i Visby:

H.4 Fotomontage med bolagets förstahandsyrkande och

H.5 Fotomontage med jämförelse mellan bolagets första- och andrahandsyrkande

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-03-14

Förslag till Regionstyrelsens yttrande, daterat 2024-03-14

Skickas till

gotland@lansstyrelsen.se

eller via post till Länsstyrelsen i Gotlands Län, 621 85 VISBY.

RS § 87   **Gemensamt samråd för två havsbaseade projekt; energiparken Pleione och vindparken Ran öster om Gotland**

Ärendenummer: RS 2023/1743

Paragraf föregående instans: AU § 65

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att föreslaget yttrandet inges.

Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation

Reservation inkommer från Johan Asplund (KD) och Lars Engelbrektsson (SD).

Sammanfattning

Företaget OX2 har hållit ett gemensamt avgränsningssamråd i arbetet med att ta fram miljökonsekvensbeskrivningar för etablering och drift av två vindparker: Vindparken Ran som planeras cirka 12 km utanför Gotlands östra kust inom territorialvattnet och energiparken Pleione som planeras cirka 37 km utanför Gotlands östra kust i Sveriges ekonomiska zon. Driftsstart för båda parkerna planeras till tidigast år 2030, med Ran först i byggfas.

Regionstyrelsen beslutade i § RS 350 2023 att regionstyrelsen fattar beslut om samrådsyttrande om vindkraftsparkerna Pleione och Ran.

Tillstånd som behövs för vindparken Ran

För att uppföra och driva vindparken Ran och tillhörande anläggningar inom territorialvattnet krävs tillstånd både för miljöfarlig verksamhet och för vattenverksamhet enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken.

OX2 ämnar också ansöka om ett Natura 2000-tillstånd, med hänsyn till Natura 2000-områdena Ryssnäs, Skenholmen och Asunden samt det planerade Natura 2000-område för fågelskydd längs Gotlands östra kust, för att visa att parkerna inte ger störningar och betydande påverkan på bevarandet av utpekade skyddsarter i områdena. Samtliga dessa tillstånd söks hos mark- och miljödomstolen.

I tillståndsprocessen för vindparken Ran ingår också att Region Gotland beslutar om kommunal tillstyrkan enligt miljöbalken 16 kap.

Tillstånd som behövs för energiparken Pleione

Energiparken Pleione planeras utanför territorialgränsen, men i Sverige, i zonen där lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon (SEZ) gäller. Energiparken behöver därför tillstånd enligt 5 § SEZ för uppförande och drift av vindkraftverk och tillhörande anläggningar, inklusive anläggningar för produktion och lagring av vätgas och syrgas. Ansökan enligt SEZ prövas av regeringen.

Se hemsidan www.ox2.com/sv/projekt/pleione-ran för visualiseringar och fotomontage.

Samrådsyttrande var önskat till den 30 november, förlängd yttrandetid är beviljad. Fler remiss-tillfällen i ärendet samt frågan om kommunal tillstyrkan kommer senare i tillståndsprocessen.

Parkernas läge och omfattning

Vindpark Ran planeras över cirka 327 km². Fullt utbyggd planeras vindparken att bestå av 90–121 vindkraftverk, deras totalhöjd blir maximalt 310 meter, med rotordiametrar mellan 240 och 280 meter. Parken förväntas ha en installerad effekt om cirka 1,8 GW och förväntas kunna generera omkring 8 TWh förnybar el per år.

Energipark Pleione kan bli cirka 194 km². Fullt utbyggd kommer parken att omfatta 42–70 vindkraftverk med en höjd om 270–370 meter och med rotordiametrar mellan 240 och 340 meter, verkens effekt blir 15–25 MW vardera. Parken förväntas ha en installerad effekt om cirka 1,0 GW och förväntas kunna generera omkring 5 TWh förnybar el per år.

Justering till större verk söktes, under senhösten 2023, för energipark Pleione som är belägen långt från land. Större vindkraftverk med större rotordiameter kan generera 50 procent mer el vid svagare vindar (cirka 5 m/s). Med högre vindkraftverk blir verken färre till antalet och uppförs med större mellanrum mellan verken. Storleken på verken kan ha betydelse för bland annat påverkan på landskapsbild, fågel, fladdermöss, flygplan, försvaret, bottenflora, bottenfauna samt hur mycket bottenyta som tas i anspråk. Förändringen påverkar inte beskrivningen av preliminär miljöpåverkan från parkerna.

Avståndet mellan parkerna blir cirka två mil. Den största farleden öster om Gotland går mellan de planerade parkerna. Tillstånd söks i annan ordning för internt kabelnät i parkerna samt tillstånd kopplade till vätgasproduktion i Pleione-parken. Vidare kommer tillstånd för nätanslutning att sökas där det blir mest aktuellt. Kapacitetstanslutning till transmissionsnät, för dessa parker på upp till 2,8 GW i effekt och som tillsammans kan komma att generera upp till 13 TWh el per år handlar om stora laster.

Parkerna i relation till andra planer

Elnätet på Gotland kan bara komma att överföra en mindre del av den producerade elen. OX2 anger vätgas till bland annat färjetrafik och el för produktion av handelsgödsel som möjliga nya användningsområden på Gotland, för delar av den el som kan produceras i parkerna Ran och Pleione. Det kan bidra till ett utvecklat näringsliv på Gotland, i linje med regionala mål. Kapaciteteten på den planerade anslutningen av elnätet på Gotland till det svenska transmissionsnätet är dock inte dimensionerad för att överföra el från stora havsbaserade parker.

I Region Gotlands granskningsunderlag till ny översiktsplan, finns området där Ran planeras med som nytt vindbruksområde, enligt det tilläggsförslag till havsplanerna, från Energimyndigheten 2022, med nya havsområden utpekade för energiutvinning.

Området där Pleione planeras är utanför Region Gotlands område för översiktsplanering, men ingår bland de områden som Energimyndigheten pekat ut inom ramen för sitt uppdrag att peka ut havsområden lämpade för energiutvinning. Det uppdragets målbild för Östersjön är att föreslå områden av tillräcklig omfattning för att minst 70 TWh el per år sannolikt ska komma att produceras.

Avsnitt i samrådsunderlaget

Samrådsunderlaget beskriver den planerade verksamhetens lokalisering, tidsplan, omfattning, tekniska utformning och påverkan. Planerad driftsstart anges kunna bli kring år 2030. I områdesbeskrivningen i samrådsunderlaget finns rubrikerna 1. Havsplaner, 2. Geografi och djupförhållanden, 3. Hydrografi och meteorologi, 4. Områden av riksintresse, 5. Naturmiljö, 6. Landskapsbild och kulturmiljö, 7. Rekreation och friluftsliv, 8. Naturresurser, 9. Miljö kvalitetsnormer, 10. Klimat, 11. Infrastruktur och planförhållanden. Motsvarande rubriker finns i kapitel 7 om Preliminär miljöpåverkan. Vidare finns avsnitt kopplade till tillstånd för att hantera vätgas i parken Pleione.

Bedömning

Detta yttrande kommer av företaget att beaktas i arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen. Förvaltningens bedömning i avgränsning av yttrandet och motivering av förslaget till beslut är därför att i detta skede avgränsa synpunkterna till just om miljökonsekvensbeskrivningens områden är tillräckligt väl beskrivna. Ett bredare underlag för politiskt ställningstagande kommer senare i processen. Samrådsunderlaget gäller för tillståndsansökan enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon (SEZ), lagen (1966:314) om kontinentalsockeln (KSL), miljöbalken och Natura 2000-regelverket, samt lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Helena Andersson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Reservation

Reservation inkommer från Johan Asplund (KD) och Lars Engelbrektsson (SD).

Protokollsanteckning anmäls av Johan Asplund (KD):

Alla tre områden, Ran, Pleione och Aurora som omfattar OX2's ambitioner runt Gotland, skall ses som hot mot Gotlands viktiga näringar och hela befolkningen och dess liv på ön, även om nya energiproduktioner kommer att vara nödvändiga. Miljöaspekter, såsom PFAS-påverkan, återvinning av verksdelar och påverkan på det maritima livet, såväl som påverkan på väder och fågelliv, är inte tillräckligt utredda av oberoende vetenskap. Påverkan på siktlinje och visuell horisont kommer att störa turistnäringen. Därför skall ärendet återremitteras eller ännu hellre, helt avvisas. Väljer Regionstyrelsen ändå att vara tillskyndare till ambitionerna, vill Kristdemokraterna reservera sig.

Beslutsunderlag

Inbjudan till samråd, inklusive underlag, inkom 2023-09-06

Kompletterande samrådsunderlag för Pleione

Minnesanteckningar från fysiskt samrådsmöte med Region Gotland

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-02-24

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen

RS § 88 Information om Gotlandstrafiken

Ärendenummer: RS 2020/973
Paragraf föregående instans: REGU § 15

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen informerar om frågor kopplade till pågående färjetrafikperiod och om upphandlingen av färjetrafiken som ska bedrivas från 2027.

Den 22 augusti 2023 presenterade Trafikverket upphandlingsunderlaget för den färjetrafik som ska bedrivas från februari 2027.

Regionstyrelseförvaltningen har gjort en övergripande analys av upphandlingsunderlaget med fokus på det som i nuläget bedöms mest relevant för det gotländska samhället och näringslivet. Rapporten biläggs ärendet.

Inom ramen för nu gällande färjetrafikavtal har det, främst under det senaste dryga året, skett förändringar som haft och kan komma att ha stor påverkan på det gotländska samhället och näringslivet.

- I början av 2023 höjdes biljett- och fraktpriserna i färjetrafiken med 30 procent, vilket innebar en sammanlagd prishöjning om 50 procent på ett år.
- I höständringsbudgeten för 2023 beslutade regeringen om ett tillfälligt stöd för färjetrafiken. Stödet innebar att Destination Gotland tilldelades ca 21 miljoner kronor, som de aviserat att de kommer att föra tillbaka på kund under våren 2024.
- Från och med den 1 mars 2024 ändras avbokningsreglerna för fraktköpare. En avbokningsavgift kommer då att tillkomma vid avbokningar som sker med kortare än 48 timmars varsel.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att goda och hållbara kommunikationer till och från Gotland är avgörande för gotländskt näringsliv och samhälle och en grundläggande fråga för Gotlands fortsatta konkurrenskraft som livsmedelsproducent och besöksdestination.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att utvecklingen av nuvarande och framtida färjetrafik är viktig att bevaka, utifrån effektmålet i Vårt Gotland 2040 om god tillgänglighet och hållbara kommunikationer liksom prioriteringen stärkt tillgängligheten. I genomförandeprogrammen har färjetrafikfrågan inte minst bäring på målet att Gotlands attraktionskraft är stärkt.

Färjetrafikfrågan är även viktig att bevaka utifrån de gotländska ståndpunkterna om kommunikationerna till och från Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport Färjetrafiken från 2027 – upphandlingsunderlaget
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-19

RS § 89 Information från Tillväxtverket. Status för Fonden för rättvis omställning

Ärendenummer: RS 2024/383
Paragraf föregående instans: REGU § 16

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Fonden för en rättvis omställning är ett av EU:s viktigaste verktyg för att stödja regioner i omställningen till klimatneutralitet senast 2050. Den startade 2021 och pågår fram till 2030. Totalt förväntas fonden omfatta investeringar på omkring 156 miljoner EUR som ska matchas med nationell medfinansiering. Gotland utgör en av tre svenska regioner som har industrier som omfattas av fonden.

Tillväxtverket presenterar vid regionalt utvecklingsutskotts sammanträde 2024-03-04 muntligen status i genomförandet av arbetet med fonden för Gotlands del, som en del i den löpande dialogen med Tillväxtverket.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-13

RS § 90 Information. Rapportering internationellt arbete och EU

Ärendenummer: RS 2023/967

Paragraf föregående instans: REGU § 17

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna informationen.
-

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapport:
Ingen rapport.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Övriga händelser och beslut i de prioriterade internationella nätverken:
Forum för EU:s strategi för Östersjöregionen den 29-31 oktober 2024.
Organisation of World Heritage Cities förbereder sig inför sin världskongress i Cordoba.
Rapporter från Gammalsvenskby.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-19

RS § 91   Lägesrapport OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Ärendenummer: RS 2022/1066
Paragraf föregående instans: REGU § 18

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.
-

Sammanfattning

Projektet ”Öars ekonomi och reformdesign” har avslutat sin inledande fas. Nu pågår arbetet med analys. Ett inslag i analysens inledande skede, är att besvara en uppsättning med enkätfrågor från OECD. Några frågor är av en sådan art att de tarvar en politisk vägledning.

Bedömning

Den svenska projektgruppen, som består av medarbetare från Region Gotland, Infrastruktur- och landsbygdsdepartementet och Öckerö kommun, arbetar med att färdigställa sin inleverans med enkätsvar till OECD. Då OECD publicerade en territoriell rapport om Gotland så sent som juni 2022, kan Region Gotland i sina svar utgå från den som en grund för att besvara enkätfrågorna. Samtidigt handlar det pågående projektet uttalat om att ringa in faktorer av betydelse för öars ekonomi och utformning av framtidens policyer. Det är därför av vikt att Region Gotland signalerar vilka de mest betydelsefulla faktorerna är som Region Gotland önskar att OECD ska fokusera på. Här behöver projektet löpande vägledning från Region Gotlands regionala utvecklingsutskott under projektets gång.

I det moment i projektet där Region Gotland befinner sig nu, handlar om att besvara en uppsättning av enkätfrågor från OECD. Enkäten innehåller dels frågor av deskriptiv art, dels frågor av analytisk art. För att besvara den typen av frågor inhämtar projektgruppen data, fakta och analys från främst medarbetare i Region Gotland och från nationella myndigheter.

Därtill finns det frågor i OECD-enkäten som efterfrågar en bedömning eller resonemang kring avvägningar. Det är den typen av frågor som förvaltningen bedömer är av vikt att diskutera i regionalt utvecklingsutskott. Då enkäten är omfattande, har förvaltningen valt ut 3 frågor som tas med i den här rapporten för diskussion.

Den första frågan är fråga 4d:

4d: Diskutera utmaningar i att hantera ö-ekonomin och hur er politik och riktlinjer har utvecklats för att möta dessa utmaningar.

Fråga 4d är en delfråga till en övergripande fråga som handlar om strategiska prioriteringar och policyramverk.

Bland enkätfrågorna som berör markanvändning, miljö och klimatförändringar finns det ytterligare 2 frågor som delvis eller i sin helhet tarvar ett resonerande kring avvägningar:

37. Förklara de viktigaste konflikterna och avvägningarna relaterade till markanvändningsplanering, såsom de mellan miljömässiga och ekonomiska intressen, och hur dessa hanteras och löses.

47. Bedöm om ni har tillräckligt med ansvar och resurser för att hantera framtida utmaningar med att leverera tillräckligt med energi, och om inte, identifiera var ni söker stöd.

OECD kommer under våren 2024 att besöka Sverige under sammantaget en vecka. Besöket kommer ske i Stockholm, på Öckerö och på Gotland. OECD:s besök på Gotland blir ett tillfälle för fördjupande diskussioner med REGU och övriga berörda aktörer på Gotland kring faktorer av betydelse för Gotlands ekonomi och kring utformning av framtidens policyer på EU-nivån, den nationella nivån och regionalt. Besöket kommer genomföras i april eller i maj.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Roland Engkvist, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga EU Island Economies – Inception Report 2024-01-23

Bilaga Islands Questionnaire 2023-12-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-09

RS § 92 Uppföljning Internationell strategi för 2023

Ärendenummer: RS 2024/265

Paragraf föregående instans: REGU § 19

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Uppföljning av Internationell strategi för 2023 godkänns.

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med ett förslag till revidering av Region Gotlands internationella strategi för perioden 2025-2028.

Sammanfattning

Regionfullmäktige antog Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024, här benämnd Strategin, den 21 juni 2021, RF § 101. (Bilaga 1)

Strategin syftar till att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin, *Vårt Gotland 2040*, och till att ge ramar för Region Gotlands samtliga nämnder och förvaltningar att integrera det internationella arbetet i sina verksamheter.

Strategins mål är:

- 1) att främja internationellt utbyte för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling och tillväxt på Gotland;
- 2) att utveckla Region Gotlands verksamheter. Därtill ska Region Gotlands internationella arbete bidra till demokratisk utveckling på lokal och regional nivå i andra länder.

Sammantaget visar uppföljningen att Region Gotland genomför ett arbete som ligger i linje med strategin.

Regionstyrelsen behöver under 2024 ta ställning till styrning av Region Gotlands internationella arbete för perioden efter 2024.

Bedömning

Den samlade bilden för Region Gotland är att det under 2023 har pågått ett arbete som ligger i linje med den internationella strategin 2021-2024, om än med varierande omfattning. (Bilaga 2) Här följer en sammanfattning av förvaltningarnas redovisningar.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) omvärldsbevakar EU-frågor inom sitt kompetensområde via SKR.

Regionstyrelseförvaltningen (RSF) hjälper samtliga förvaltningar kring vägledning om EU-projektfinansiering och till att ta del av aktiviteter i de internationella nätverken. RSF:

- driver flera EU-finansierade projekt;
- använder de internationella nätverken, som Region Gotland är medlem i, för omvärldsbevakning, analys och policyutveckling;
- arbetar med internationell marknadsföring av Gotland, och;
- bistår regionråden och de förtroendevalda i att driva gotländska intressen på EU-nivån genom de internationella nätverken och i värdskap för internationella möten på Gotland.

Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF) engagerar sig i kulturarvs- och världsarvsfrågor och samhällsplaneringsfrågor genom de internationella nätverken som Region Gotland är medlem i. SBF bistår förtroendevalda med sakkunskap när de representerar Region Gotland. Räddningstjänsten har internationella kontakter och utbyten och ingår i ett EU-finansierat projekt.

Socialförvaltningen (SOF) har under 2023 inga pågående EU-projekt eller andra internationella projekt.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen (UAF) driver många externfinansierade internationella projekt och utbyten med finansiering från bland andra Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD), Nordiska ministerrådet, ERASMUS, Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA). Det internationella arbetet möjliggör för elever, vuxenstuderande och medarbetare att ta del av utbyten och lärande. Vidare stärker det deras kulturella förståelse, utvecklar språkkunskaperna och förbereder Gotlands unga för att ta del av en internationell arbetsmarknad.

Teknikförvaltningen använder sig av EU-finansiering för att driva på digitaliseringen av sin verksamhet för ökad medborgarnytta och för att tillskansa sig ny kunskap om energieffektivisering och klimatanpassning av kulturhistoriska byggnader.

Samtliga förvaltningar efterlever strategins krav på att utse en kontaktperson till Region Gotlands interna internationella nätverk.

Det internationella arbetet som Region Gotlands förvaltningar och nämnder redovisar bidrar till måluppfyllelse enligt de prioriteringar som finns i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040, i synnerhet till:

- Främja hälsa, delaktighet och trygghet
- Säkra kompetensen
- Gå före i klimat- och energiomställningen
- Stimulera innovation och förnyelse
- Utveckla attraktionskraften

Utveckla kulturen och ta tillvara kulturmiljöerna

Inriktning för perioden efter 2024

Strategin är koncernövergripande och gäller för perioden 2021-2024. Under 2024 behöver Region Gotland besluta om en inriktning för perioden efter 2024 och ta fram ett förslag som kan gå på remiss till Region Gotlands olika nämnder och bolag.

Basalternativet är att revidera den nuvarande Strategin, med utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Andra arbeten att beakta i revideringen av strategin är bland andra OECD Territorial Review Gotland från 2022, samarbetet med Grekland och Kroatien om öars ekonomiska utveckling och reformdesign som finansieras av EU-kommissionen och utförs av OECD, arbetet med en *Pact for EU Islands* som Region Gotland tillsammans med andra ö-regioner i EU driver vis-à-vis EU:s institutioner och i Regionkommittén.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga- Internationell strategi för Region Gotland 2021 – 2024

Bilaga- Samtliga svar från nämnderna

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-19

RS § 93 Regional samordning vandringsleder

Ärendenummer: RS 2023/133

Paragraf föregående instans: REGU § 20

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.
- Regiöndirektören får i uppdrag att bereda ett förslag om tillsättande av en friluftssamordnare till budgetberedningen för verksamhetsåret 2026.

Sammanfattning

Projektet Regional samordning vandringsleder 2.0 med 100% finansiering från Naturvårdsverket har framgångsrikt inspirerat och engagerat olika aktörer, vilket resulterat i ett ökat engagemang på Gotland för utveckling av vandringsleder. Samma ökning av intresse för vandring syns i andra delar av Sverige sedan pandemin. En gemensam ambition att förbättra leder, stärka folkhälsan och främja friluftslivet och dess olika aktörer präglar samarbetet mellan Region Gotland och lokala vandringsledsaktörer.

Två nya projekt har sökts från Leder Gute och Naturvårdsverket för att fortsätta vidareutveckling av samarbete och verksamhet under 2024-2025. Projektresultaten kommer kunna bidra med kunskap till ett förslag på framtida organisering från 2026. Projekten har fram tills nu genomförts inom enheten för hållbar tillväxt, avdelningen för regional utveckling. I dialog mellan kultur- och fritidsavdelningen och enheten för hållbar tillväxt gjordes bedömningen att vandringsutveckling mer hör hemma inom kultur- och fritidsavdelningen. Projekten kommer således drivas inom kultur- och fritidsavdelningen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det avslutade projektet överensstämmer väl med prioriteringen ”Främja hälsa, delaktighet och trygghet” i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 (RUS). Projektet bidrar också till prioriteringen ”Utveckla attraktionskraften” i RUS genom insatser som syftar till att stärka Gotlands attraktivitetsskapande faktorer och på så sätt bidra till att Gotland är en attraktiv plats att bo, leva, besöka och verka på. Projektet har också varit ett viktigt led i arbetet med att utveckla turismen och besöksnäringen mot målet att Gotland ska upplevas som Norra Europas mest hållbara och attraktiva resmål.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Slutredovisning av bidrag för regional organisering av vandringsleder
NV-09693-22
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-20

Skickas till

Angelica Andersson Fihn, kultur- och fritidsavdelningen

RS § 94

Rapport gällande Region Gotlands handlingsplan för suicidprevention 2020-2025

Ärendenummer: RS 2019/974

Paragraf föregående instans: REGU § 21

Regionstyrelsens beslut

- Rapporten tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med en enhetlig handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention.

Sammanfattning

Region Gotlands innevarande *Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025* fastställdes av regionfullmäktige i oktober 2020, ärende RF § 159. Syftet med handlingsplanen är att ytterligare stärka det suicidpreventiva arbetet och att långsiktigt verka för att nå den 0-vision för suicid som beslutats om både lokalt på Gotland och nationellt. När handlingsplanen togs fram var det på Gotland i medeltal 11 personer per år som dog i suicid, sett över en 10-årsperiod. Den siffran är numer 9 personer per år.

Suicid är ett komplext problem där det inte finns en enskild orsak, utan det handlar om flera olika faktorer som påverkar en persons mående. Därmed finns det inte heller någon enskild lösning eller åtgärd utan för att förebygga suicid behöver insatser göras inom en rad områden, verksamheter och på såväl individ- som befolkningsnivå.

Handlingsplanen för suicidprevention har insatser inom fyra områden:

1. Kunskap i samhället om psykisk hälsa, psykisk ohälsa och förebyggande av suicid.
2. Kompetens och samverkan kring suicidnära personer.
3. Efterlevandestöd vid suicid.
4. Suicidpreventiva insatser för barn, unga och unga vuxna.

Inom dessa områden finns totalt 15 olika uppdrag, där vissa av Region Gotlands nämnder/bolag/stiftelse berörs av ett flertal uppdrag och vissa av endast ett fåtal. Respektive nämnd/bolag/stiftelse ansvarar för planering och uppföljning av aktiviteter så att uppdragen i handlingsplanen genomförs.

Med två år kvar av den tid för vilken handlingsplanen är beslutad har en genomlysning gjorts i samtliga nämnder/bolag/stiftelse för en överblick av hur arbetet med de olika uppdragen fortskrider. Rapporten som sammanställts ger ett underlag för prioritering av aktiviteter framåt, särskilt då årets aktivitetsplan för de statliga stimulansmedel gällande suicidprevention ska tas fram.

Rapporten är även en del i förarbetet inför att ta fram en ny, kombinerad handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention. I nuläget finns det en handlingsplan för suicidprevention och en handlingsplan för psykisk hälsa, som gäller till och med 2024. Även nationellt har det tidigare varit två separata program/strategier; ett för suicidprevention och ett för psykisk hälsa, men ett förslag på ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention har i höstas överlämnats till regeringen.

I rapporten framgår att samtliga nämnder/bolag/stiftelse aktivt arbetar med och/eller har en planering för frågor rörande suicidprevention. Vissa nämnder har fler uppdrag än andra och har haft möjlighet att starta vissa aktiviteter medan vissa uppdrag ännu inte är påbörjade. Med undantag för Gotlandsmusiken har samtliga nämnder och bolag i någon omfattning utbildat medarbetare i första hjälpen till psykisk hälsa och flera uttrycker att den utbildningssatsningen kommer att fortsätta kommande år. Två helt nya insatser har startats upp under 2023 och implementerats i ordinarie verksamhet. Den ena är närståendebildningen ”Familjeband” som arbetats fram inom vuxenpsykiatri och är gruppsamtal/utbildning för närstående till suicidnära individer. Utvärdering av första omgången visar att det varit en uppskattad insats. Den andra är efterlevandestöd som erbjuds inom socialförvaltningens hälsofrämjande enhet i form av insatsen efterlevandelots. Den riktar sig till anhöriga till individer som tagit sitt liv. Efterlevandelotsens uppdrag är att erbjuda medmänskliga samtal, lotsa, stödja och hålla kontakt under ett års tid med efterlevande som önskar stöd.

Bedömning

Suicid är ett komplext problem där det inte finns en enskild orsak, utan det handlar om flera olika faktorer som påverkar en persons mående. Samtidigt är psykisk ohälsa, särskilt depression, en av de största riskfaktorerna för suicid. Att arbeta för att främja psykisk hälsa är självklart suicidpreventivt. Det är logiskt att Region Gotland framgent har en samlad handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention, precis som det förslag som finns nationellt. Bifogad rapport är ett underlag inför arbetet med att väva samman två handlingsplaner till en gemensam. Det förväntas bli tydligare för nämnder/bolag/stiftelse att arbeta utifrån ett styrdokument istället för två och att det i sin tur kan ge ytterligare skjuts åt detta grundläggande hälsofrämjande arbete.

Bedömningen görs att samtliga perspektiv gynnas av en sammanslagen handlingsplan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport gällande Region Gotlands handlingsplan för suicidprevention 2020-2025

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-25

RS § 95 Årshjul för regionalt utvecklingsutskott

Ärendenummer: RS 2024/362
Paragraf föregående instans: REGU § 22

Regionstyrelsens beslut

- Årshjulet antas som vägledande för de tematiska fördjupningarna på det regionala utvecklingsutskottet.

Sammanfattning

Det regionala utvecklingsutskottet har sedan instiftandet arbetat med tematiska fördjupningar i angelägna ämnen, utifrån såväl ett kunskaps- och styrningsperspektiv. De förläggs normalt sett på eftermiddagarna mellan klockan 13-15 och innehåller en kombination av information och diskussion. De tematiska fördjupningarna ska också relateras till såväl politiska prioriteringar som rapportering till regionfullmäktige och regeringen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga- Förslag till årshjul för tematiska fördjupningar
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-20

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen, Avdelningen för regional utveckling

RS § 96

Motion. Övervakningskameror på offentliga platser.

Ärendenummer: RS 2018/365

Paragraf föregående instans: AU § 66

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Hannes Müller (-) yrkar i en motion att Region Gotland, i samråd med Polisen Gotland och Säkerhetspolisen, ska upprätta en lista på lämpliga platser för övervakningskameror i det offentliga rummet och ansöka om tillstånd för dessa hos Länsstyrelsen.

Regionstyrelseförvaltningen har gjort en översiktlig omvärldsbevakning och stämt av med relevanta aktörer kring eventuella identifierade behov av kameraövervakning på idag obevakade platser.

Bedömning

Motionären talar för att övervakningskameror bör sättas upp i offentliga miljöer, i syfte att förebygga brott. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det finns flera faktorer som talar för att avslå motionen.

För det första finns redan kamerabevakning på flera offentliga platser i Visby (Stora torget, Östercentrum och hamnområdet) och varken Polisen Gotland eller regionstyrelseförvaltningen ser i dagsläget några identifierade behov av övervakning på andra offentliga platser. För det andra är det enligt befintlig forskning på området inte säkerställt att kamerabevakning har någon brottsförebyggande effekt på offentliga platser.

I de fall en utredning skulle visa att det faktiskt kan finnas platser där kameraövervakning skulle kunna övervägas bör en ansökan om tillstånd först föregås av försök att hantera eventuella problem med hjälp av andra insatser. Om kamerabevakning därefter fortsatt skulle ses som ett alternativ så behöver bevakningen, enligt forskningen, vara aktiv och dessutom kombineras med flera andra insatser för att få önskad effekt, vilket kräver stora resurser.

Regionstyrelseförvaltningen arbetar i dagsläget aktivt för att bygga upp den brottsförebyggande samverkansstruktur som beslutades av regionfullmäktige. Förväntningarna är att det arbete som kommer att göras inom ramen för denna struktur, med lägesbild och åtgärdsplan, kommer att ge en god bild av brottsproblemtiken på ön och vilka åtgärder som behöver vidtas. Regionstyrelseförvaltningen bedömer därför att detta arbete bör få ha sin gång och att aktuell motion bör avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2018-03-26

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-02-20

Skickas till

Motionären

RS § 97   Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att se över reglementet så att alla ersättare i regionstyrelsen ska kunna gå in i regionstyrelsens arbetsutskott och regionalt utvecklingsutskott.
- Regionstyrelsen beslutar att Jörgen Benzler (V) får ersätta Saga Carlgren (V) på budgetberedningen 2024.

De ledamöter som avsagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan:

- Aino Friberg Hansson (S) har avsagt sig uppdraget som ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott.
- Som ny ersättare som ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott efter Aino Friberg Hansson (S) utses Håkan Eriksson (S).
- Aino Friberg Hansson (S) har avsagt sig uppdraget som ersättare i regionalt utvecklingsutskott.
- Som ny ersättare i regionalt utvecklingsutskott efter Aino Friberg Hansson (S) utses Håkan Eriksson (S).
- Filippa Maurin (V) har avsagt sig uppdraget som ledamot i Almedalsrådet.
- Som ny ledamot i Almedalsrådet efter Filippa Maurin (V) utses Victoria Öjefors Quinn (V).
- Regionstyrelsen har att utse en representant till Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD) valberedning.
- Som representant i ICLDs valberedning utses Stefan Hollmark, regiondirektör.

Att inträda enligt gällande turordning

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att regiondirektören får i uppdrag att se över reglementet så att alla ersättare i regionstyrelsen ska kunna gå in i regionstyrelsens arbetsutskott och regionalt utvecklingsutskott.

Ordförande yrkar att Jörgen Benzler (V) får ersätta Saga Carlgren (V) på budgetberedningen 2024.

Ordförande ställer proposition på egna yrkanden och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Aino Friberg Hanssons (S) avsägelse 2024-02-09 RS 2024/370

Aino Friberg Hanssons (S) avsägelse 2024-02-09 RS 2024/371

Filippa Maurins (V) avsägelse 2024-03-11 RS 2024/805

Skickas till

Generalsekreterare ICLD Johan Lilja, johan.lilja@icld.se
politikerarvoden@gotland.se

RS § 98   **Anmälan om delegationsbeslut**

Sammanfattning

Till handlingarna lades med stöd av delegation följande fattade beslut:

- Förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2024.
- Kultur- och fritidsavdelningens ärenden till regionstyrelsen 2024-02-23–2024-03-18.
- Förstudie Elflyg på Gotland – Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. 2024-03-04, REGU § 14.
- Delegationsbeslut, Serveringstillstånd 2024-02-19 – 2024-03-13.
- Tillsyn enligt alkohollagen. Beslut om varning - Munkkällaren. 2024-02-22.

RS § 99

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Till handlingarna lades följande inkomna handlingar:

- Protokoll extra bolagsstämma GotlandsHem Värme AB.
- Minnesnoteringar Gotlandshem Ägarmöte 2024-02-14.
- Brev från Mats Persson och Acko Ankarberg Johansson om läkarrekrytering.
- Sammanträdesplan för Sveriges Kommuner och Regioner 2025.
- Protokoll Centrala samverkanskommittén, 2024-03-04.

RS § 100 Tillgång till handlingar i arbetsutskott

Ärendenummer: RS 2024/863

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Kallelse och handlingar till regionstyrelsens arbetsutskott, socialnämndens arbetsutskott och barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott ska göras tillgängliga genom att de publiceras på Region Gotlands hemsida.

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören ges i uppdrag att genomföra erforderliga ändringar i Region Gotlands riktlinje för publicering av kallelser och protokoll.
- Regiondirektören får i uppdrag att planera för en process där Region Gotland framgent har samma hantering och öppenhet av handlingar i alla politiska nämnder.
- Regiondirektören får i uppdrag att ge regionstyrelsens ledamöter och ersättare tillgång till samtliga nämnders handlingar från arbetsutskott.

Bedömning

Mot bakgrund av de alternativ som beskrivits ovan, gör regiondirektören bedömningen att det alternativ som är enklast och effektivast för att fler ska få tillgång till handlingar är att återgå till den rutin som gällde innan den 1 februari 2024 det vill säga att kallelse och handlingar till regionstyrelsens arbetsutskott, socialnämndens arbetsutskott och barn- & utbildningsnämndens arbetsutskott ska publiceras på regionens hemsida, sammantraden.gotland.se.

Regiondirektören föreslår därför att regionstyrelsen beslutar om att kallelse och handlingar till regionstyrelsens arbetsutskott, socialnämndens arbetsutskott och barn- & utbildningsnämndens arbetsutskott ska göras tillgängliga genom att de läggs ut på Region Gotlands hemsida.

Regiondirektören ges i uppdrag att genomföra erforderliga ändringar i Region Gotlands riktlinje för publicering av kallelser och protokoll.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av regiondirektör Stefan Hollmark.

Ordförande yrkar på följande uppdrag:

- Regiondirektören får i uppdrag att planera för en process där Region Gotland framgent har samma hantering och öppenhet av handlingar i alla politiska nämnder.
- Regiondirektören får i uppdrag att ge regionstyrelsens ledamöter och ersättare tillgång till samtliga nämnders handlingar från arbetsutskott.

Ordförande ställer proposition på förslaget med eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-12

RS § 101 Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen kommer följas upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status kommer redovisas utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan, gult att ny tidplan behöver tas fram/alternativt annan åtgärd och rött betyder att tidplanen är överskriden.

Några av uppdragen saknar tidplan, men ambitionen är att alla uppdrag ska ha en uppdaterad tidplan vid nästa redovisningstillfälle.

Initialt har regionstyrelseförvaltningen valt att redovisa de uppdrag som regionstyrelsen beslutat om. Redovisning kommer framåt även omfatta motioner, medborgarförslag och uppdrag från regionfullmäktige.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av regiondirektör Stefan Hollmark.

Ordförande ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragslista 2024-03-22

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-03-22

RS § 102 Investeringssuppföljning

Ärendenummer: RS 2024/874

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, kommer regionstyrelsen vid varje regionstyrelsemöte att få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Projekten kommer att följas ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven kommer att bedömas utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser.

Ambitionen är att det i rapporten, när det finns avvikelser, även tydligt ska framgå vad avvikelsen beror på och vilka åtgärder som vidtas för att ta bort eller minimera avvikelsen mot plan.

Initialt har regionsstyrelseförvaltningen valt att redovisa de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 mnkr. Rapporten kommer att bestå av en första sammanfattande sida där det snabbt och enkelt går att få en bra överblick över de olika investeringsprojekten. Efter sammanfattningen återfinns en kort beskrivning av respektive projekt.

De allra flesta stora investeringsprojekt ägs av teknikförvaltningen. Vid mötet kommer därför Region Gotlands tekniske direktör, Patric Ramberg att medverka.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Patric Ramberg, teknisk direktör, teknikförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-12

RS § 103 Månadsrapport ekonomi 2024

Ärendenummer: RS 2024/877

Regionstyrelsens beslut

- Informationen mottages.
- Regiondirektören får i uppdrag tillsammans med förvaltningarna fortsätta arbeta enligt liggande uppdrag kring budget i balans.

Sammanfattning

Med anledning av att hälso- och sjukvårdsnämnden, miljö- och byggnämnden och barn- och utbildningsnämnden har stora ekonomiska utmaningar har regionstyrelsen beslutat att dessa nämnder löpande ska lämna ekonomiska rapporter till regionstyrelsen under 2024.

Rapporteringen föreslås se ut enligt följande:

Sammanträde	Omfattning
27 mars	Utfall februari 2024
30 maj	Delårsrapport 1 januari – mars Månadsrapport april Ny prognos vid båda rapporterna Delårsrapport 1 presenteras vid budgetberedningen 6 maj Aprilrapporten presenteras direkt på mötet 30 maj
18 juni	Utfall maj
5 september	Utfall juli
24 oktober	Delårsrapport 2 januari-augusti inkl. prognos
21 november	Utfall oktober
12 december	Utfall november

Bedömning

Den höga nettokostnadsutvecklingen 2023 har fortsatt under årets 2 första månader även om det är svårt att dra några tydliga slutsatser då ingen periodisering görs av framförallt intäkterna i februari. Budgetavvikelsen i perioden är -16 mnkr för nämnderna totalt. Hälso- och sjukvårdsnämndens budgetavvikelse är -22 mnkr, barn- och utbildningsnämnden -10 mnkr och miljö- och byggnämnden -12 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har påbörjat genomförande av åtgärdsplaner för att minska kostnaderna men rapporterar att de förmodligen inte kommer att nå en ekonomi i balans under innevarande år. Miljö- och byggnämnden arbetar för att öka intäkterna för att nå en ekonomi i balans.

Den första samlade årsprognosen görs i delårsrapport 1 som redovisas på budgetberedningen 6-8, 14 maj 2024, regionstyrelsen 30 maj och regionfullmäktige 19 juni.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jimmy Söderström, ekonomichef, barn- och utbildningsnämnden, Lena Larsen, avdelningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen, Markus Swahn, ekonomichef, hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att se till att åtgärder vidtas för budget i balans under innevarande år för hälso- och sjukvårdsnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Återrapportering vid kommande ekonomisk rapport.

Meit Fohlin (S) gör följande yrkanden:

- Regiondirektören får i uppdrag tillsammans med förvaltningarna fortsätta arbeta enligt liggande uppdrag kring budget i balans.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och eget yrkande och finner att Johan Malmros yrkande avslås.

Ordförande ställer proposition på förslaget med eget yrkande och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Johan Malmros (C):

I linje med regionstyrelsens tillsynsplikt har vi att reagera proaktivt när vi får signaler om att budget för någon nämnd inte kommer att kunna hållas under innevarande år. Så är fallet för barn- och utbildningsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. Av den anledningen behöver regionstyrelsen skicka tydliga signaler att åtgärder måste vidtas för att budgeten ska kunna hållas.

Vi har redan gjort avsteg från överskottsålet i budgeten för innevarande år, och de ekonomiska förutsättningarna de kommande åren är ytterst problematiska och ansträngda. Om vi inte vidtar tillräckliga åtgärder för budget i balans i nämnderna tid kommer det att få stora konsekvenser för möjligheterna att uppfylla Region Gotlands uppdrag framöver.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Miljö- och byggnämnden
Barn- och utbildningsnämnden

RS § 104   **Regiondirektörens information**

Bedömning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Forum för social välfärd.